

*Сучасні технології реалізації
Базової програми розвитку дитини
дошкільного віку «Я у Світі»
у різновікових групах дошкільних навчальних
закладів та навчально-виховних комплексів*

Науково-методичний посібник

Сучасні технології реалізації нової Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» у різновікрвих групах дошкільних навчальних закладів та навчально-виховних комплексів. Науково-методичний посібник. -

Автор:

Шавровська В.Н., методист Черкаського ОІПОПП

Рецензенти:

Чепурна Н.М., кандидат педагогічних наук, директор Черкаського ОІПОПП,

Горошко Н.А., начальник управлінн освіти Звенигородської райдержадміністрації

У науково-методичному посібнику вирішуються проблеми навчання вихованців дошкільних навчальних закладів та навчально-виховних комплексів в умовах впровадження Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі».

Реформування дошкілля різко вплинуло не лише на зростання загальної кількості різновікових груп, але й на їхній склад (збільшення кількості вікових підгруп у різновіковій групі з одночасним зменшенням кількості вихованців у кожному віковому угрупованні, що значно ускладнило організацію навчання).

Автор зосереджує увагу на застосуванні методу "занурення" – навчання блоками знань з певної теми протягом дня.

Вищезгаданий метод розширює можливості вихователів у залученні кожного вихованця, незалежно від віку, до активної участі в навчально-освітньому процесі, створює умови для оволодіння відповідними знаннями, вміннями і навичками дітьми всіх вікових підгруп, забезпечує формуварограми.

У науково-методичному посібнику висвітлено серію навчальних блоків знань, як то: «Світ природи,» «Світ Свіречей», «Світ людей» одано методичні поради щодо їхнього використання.

Посібник рекомендовано вихователям різновікових дошкільних груп, методистам дошкільного виховання районних (міських) методичних кабінетів, директорам навчально-виховних комплексів.

Компютерна верстка **Ю. Зорі.**

Рекомендовано до друку вченою радою ОІПОПП.

Протокол №1 від 03.03.2009 р.

"Здобуття дошкільної освіти в дошкільних навчальних закладах незалежно від підпорядкування, типів і форм власності має забезпечити виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти," - зазначено в Статті 9 § 2 Закону України "Про дошкільну освіту".

Це завдання досить складне для виконання в умовах різновікової групи, в якій одночасно перебуває чотири, три, два вікові дитячі угруповання. Реформування дошкільної освіти вплинуло не лише на віковий склад різновікових груп (збільшило кількість вікових підгруп у групі, зменшило кількість дітей у кожному віковому угрупованні), але й на технології навчання.

В історії існування різновікових груп варіювалися різні моделі занять: спільні, комбіновані, окремі, однак загальна їхня кількість була значною, поза увагою залишалися вихованці, які не охоплені черговим заняттям. Калейдоскопічна серія занять приголомшливо діяла на дитину, яка не завжди в змозі швидко переключитися від однієї інформації до іншої, від одного способу дій - до другого, які ж до того короткотривалі, позбавлені зворотнього зв'язку, не достатньо підкріплені практичними вміннями та вправами.

Сьогодні спектр проведення спільних та комбінованих занять в різновікових групах від одного року до шести зводиться майже нанівець. Адже спільного для такого розмаїття дітей за віком та їх рівнем навченості і вихованості занадто мало, а малюків, які ще не вміють самостійно навчатися і гратися, залишати без нагляду недоречно і небезпечно.

То ж проблема сьогодення в тому, як одночасно, не залишаючи без догляду малят, навчати всіх вихованців групи, з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей, рівня освіченості кожного.

Зміст Базової програми «Я у Світі» зумовлює необхідність зміни підходів до організації та планування навчально-виховного процесу в дошкільному закладі.

Сучасна модель організації педагогічного процесу з дошкільниками має перетворитись в єдину комплексну діяльність яка сприяє становленню повноцінного буття дитини, її активної творчої поведінки в специфічних для даного виду процесів: ігровому, продуктивному, комунікативному, театралізованому, художньому тощо.

Саме така модель як метод занурення віднайдена обласною експериментально-дослідницькою лабораторією ЧОПОПП.

При умові, коли предмет, явище, подія протягом дня стає об'єктом пошуку, дослідження, роздумів, обговорення, гри, мистецьких вмінь, відбувається тривала зустріч дитини з новим, незнайомим, яке може стати досить близьким і зрозумілим. Чого не скажеш про калейдоскопічне знайомство дітей з оточуючим на короткотривалих заняттях.

Ці методичні доробки стали педагогам ДНЗ в пригоді при реалізації в життя методичного листа МОН України «Організація та зміст навчально-виховного процесу в дошкільних навчальних закладах», який орієнтує на зміну підходів до планування освітнього процесу, а саме:

зменшення кількості розрізнених занять, розширення і впровадження різних видів діяльності.

Навчальні блоки знань сформовані на основі базової програми по напрямках: природа, речі та предмети, люди та їх сфери життєдіяльності.

У процесі «занурення» створюється і забезпечується можливість вирішувати всі завдання Базової дошкільної освіти на всіх вікових шаблінках.

Застосування методу "занурення", як виявила пошуково-дослідницька діяльність у дошкільних закладах сільської місцевості та навчально-виховних комплексах, забезпечує можливість реалізувати завдання базової дошкільної освіти, а саме:

- ✓ розширює умови для педагога щодо залучення кожного вихованця групи, незалежно від віку, до активної участі в навчально-освітньому процесі, робить його повноцінним членом колективу, сприяє оволодінню знаннями, вміннями і навичками дітьми усіх вікових підгруп;
- ✓ допомагає педагогу тримати в полі зору усіх учасників педагогічного процесу, забезпечує атмосферу психологічного комфорту кожного вихованця;
- ✓ прискорює і пом'якшує адаптацію особистості до природного та суспільного довкілля;
- ✓ забезпечує формування та збереження психічного, фізичного, соціального та духовного здоров'я;
- ✓ формує емоційно-вольові контакти з оточенням та між вихованцями різного віку, гуманізує стосунки між підгрупами дітей, вчить груповій взаємодії;
- ✓ вчить дитину усвідомлювати взаємозалежність особистої поведінки з природним та суспільним середовищем, прилучає дітей до створення соціокультурного простору;
- ✓ сприяє здійсненню зворотнього зв'язку, виявленню дитячих досягнень через участь у конкурсах, змаганнях, виставках, художніх виступах;
- ✓ вправляє вихованців у вмінні вмотивувати важливість, необхідність, правомірність власних дій, знаходити компромісне рішення питань, мирно розв'язувати конфлікти.

Метод "занурення" залишає незмінним традиційний, вивірений роками і життям режим, що полегшує адаптацію вихованців до новизни.

Він ефективно впливає на оволодіння дітьми знаннями, вміннями і навичками:

- ✓ тому що всі види діяльності, всі навчально-виховні заходи протягом дня мають бути підпорядковані певній визначеній проблемі, з якої у посібнику подається блок знань;
- ✓ до навчання залучаються діти всіх вікових підгруп.

Протягом дня (ранкових годин, занять, прогулянок, санітарно-гігієнічних процедур, процесу харчування тощо) слід знайти можливість простежити з вихованцями важливість теми, прилучити їх до роздумів, пошуку, коментарів, дискусій, що значно активізує сприймання.

Наприклад, блок знань з теми "Водичко, водичко, умий мені личко!"

Режим	Навчально-освітні заходи	Знання, навички
Ранкові години	Ігри з водою: відтворення дощу, райдуги, пускання човників, іграшкових гумових тварин. Коментар дітей про те, хто живе у воді, які предмети і речі плавають на воді, занурюються, тонуть. Чи можуть люди жити у воді?	Відомості про воду: її якості, колір, властивості (для старших дітей); її дії (тече, дзюркотить, хлюпотить, бризкає, капотить) (малятам).
Гігієнічні процедури (миття рук і обличчя)	Коментар дітей, хто вмивається поруч з нами, які тварини, звірі тощо. Чи треба вмиватися риbam і дельфінам? Віршики та загадки про водичку.	Значення чистоти і гігієнічних процедур (старші діти). Послідовність процесу миття рук, обличчя (малята).
Сніданок	Роздуми дітей спільно з педагогом: Що ми споживаємо за сніданком? В яких стравах, продуктах харчування, які споживаємо за сніданком, є вода? (чай, каші, салати, хліб тощо). Які продукти харчування вирощені без води? (старші). Назвати страви (малята).	

Заняття	<p>Можливі варіанти: експериментальна діяльність дітей про смак води, розчинні якості різних продуктів та сумішей (старші проводять дослід, малятам дозволяється куштувати та називати смак води: солодка, солонка, кисла тощо).</p> <p>Екскурс-пошук по дитячому садочку: звідки і для чого вода: в умивальній та гігієнічній кімнатах, пральні, харчовому блоці.</p> <p>Пошук-дослід на подвір'ї: відшукати рослини, яким для існування потрібна вода.</p> <p>Коментар-дискусія: про значення і необхідність води для життя, харчування, забезпечення гігієни тіла, а також для багатьох видів робіт (будівельних, автотранспортних та ін.).</p>
---------	--

Приблизно у такому ракурсі передбачається організація діяльності вихованців щодо інших навчальних блоків за методом "занурення".

У процесі "занурення" створюється і забезпечується можливість вирішувати всі завдання базової дошкільної освіти на всіх вікових щаблінках:

- ✓ мовленнєво-комунікативні,
- ✓ пізнавальні,
- ✓ художньо-естетичні,
- ✓ соціально-моральні,
- ✓ креативні,
- ✓ емоційно-ціннісні.

Застосування методу "занурення" може вплинути на планову кількість занять, проте значно розширює можливості дітей в інших видах діяльності:

- ✓ пошуково-дослідницькій,
- ✓ ігровій,
- ✓ продуктивній праці та ін.

Сила тяжіння до традиційної системи занять надзвичайно велика у педагогів, бо складалася десятиріччями. До того ж є обґрунтування необхідності їх проведення як засобу формування у дітей організованості, дисциплінованості та ін.

Прихильникам занять радимо з тематичного загалу визначити зміст, який реалізуватиметься ними у формі занять.

Наводимо приклади планування навчальних блоків. Тема "Хто як харчується?"

Дидактичні ігри "Почастуємо гостей", "Відгадай на смак", "Приготуй страву".

Відгадування та складання загадок.

Вивчення віршика "Бджола" М.Козаченка".

Класифікація живих істот за способом харчування. Розгляд ілюстрацій, описові розповіді. Такий зміст цілком може забезпечити необхідний об'єм знань дітям та їхню мовленнєву активність протягом дня.

Тема "Спосіб пересування живих істот".

Заняття з фізичної культури за методикою М.Єфименка.

Макрогра "Екскурсія в зоопарк" чи "Мандрівка лісом" та аналогічні, де відбуваються цікаві зустрічі з живими істотами (в залежності від того, де діти мандрують: пустелею, морем, лісом, степом, - здійснюється відповідна рухова діяльність вихованців всіх вікових підгруп).

Тема "Хто як одягається".

Заняття з образотворчої діяльності (за вибором) "Готуємось до свята", "Прийшла зима", "Найкраще вбрання" та ін. Малювання, розфарбовування, моделювання одягу, ліплення скульптур людей, дітей, звірів, птахів, комах тощо.

Вагомою складовою кожного "занурення" є організація продуктивної праці, де кожен учасник освітнього процесу має щось створити, бути причетним до спільної діяльності колективу.

Наприклад, тема "Сонечко, сонечко, визирни в віконечко!".

Спорудження тінювих навісів, палаток, куренів, виготовлення захисних речей від сонця (окуляри, віночки, картузики, панамки, шапочки, парасольки від сонця тощо).

Старші діти виконують роль інженерів (моделювання, планування), середні - роль бригадирів (організують дітей для виконання, допомагають), молодші приміряють виготовлені речі, демонструють парасольки, окуляри.

Тема "Рідний, знайомий, чужий".

Генеалогічне дерево своєї родини складають вихованці старшого віку.

Презентацію своїх рідних проводять діти середнього віку.

Малюки відшуковують знайомі обличчя на фотокартках та прикрашають їх (обмальовують паспарту, виготовляють віночки, аплікації із засушених пелюсток квітів, листя, паперу).

Наведені приклади лише один із можливих варіантів, вони не можуть бути штампом, чимось незмінним і обов'язковим. Вони лише стверджують необхідність і доречність на кожному етапі "занурення" забезпечити участь кожного вихованця у всіх видах діяльності, здійснювати формування емоційно-вольових контактів у груповій взаємодії дітей.

У навчальних технологіях для різновікових груп відсутня сувора регламентація дій, бо неможливо завбачити кількісний, віковий склад вихованців підгруп, невідомий їхній освітній та виховний рівень, а також науково-теоретична та методична готовність педагога.

Пропонуємо вам орієнтовні добірки змісту роботи щодо основної проблеми (поняття життя, живі істоти, радість життя тощо), формування

інстинкту самозбереження, елементарних правил поведження в природному та суспільному середовищі.

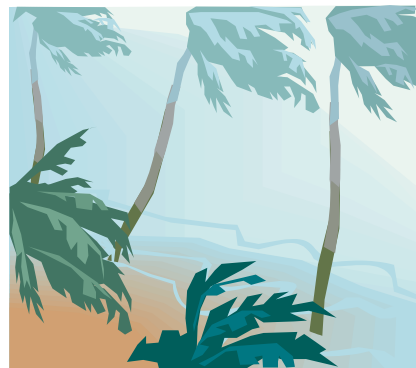
(Технологію структурування блоків подано далі.) Вони потребують від вихователя визначення певних форм роботи, розміщення їх протягом дня з урахуванням режиму кожної вікової підгрупи дітей.

У центрі уваги мають бути питання особистісного розвитку кожного вихованця відповідно до завдань базової дошкільної освіти, а саме:

- ✓ психологічної захищеності;
- ✓ фізичної зрілості;
- ✓ соціальної компетентності;
- ✓ духовного становлення.

Світ природи

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «ЗВІДКИ ПРИХОДИТЬ ЇЖА?»

Мета: закріпити у дітей поняття про те, що всі живі істоти потребують харчування: їжі у різному вигляді і способі приготування. Люди, звірі, тварини, земноводні, птахи, комахи, риби – всі споживають їжу, яка необхідна для їх життя, росту, розвитку, розмноження. Всі живі істоти здобувають самостійно собі продукти харчування: рослинну їжу чи тваринного походження, як правило, вони споживають її без кулінарного обробітку, в протилежність людям, які лише частково споживають харчові продукти сирими (овочі, плоди дерев, ягоди, горіхи, молоко, сметану та ін.) Продукти тваринного походження м'ясо, молоко, рибу, деякі овочі, плоди дерев та ягідників людина піддає кулінарній обробці.

Мотиваційна готовність: Для бережного відношення до тварин, особливо свійських, варто знати спосіб та продукти їх харчування, щоб не нашкодити. При утриманні тварин, звірів, риб, птахів, комах в домашніх умовах треба пам'ятати не лише про склад їжі, але і інтервали між годуванням живої істоти. Люди і діти мають знати, якими продуктами харчування можна користуватися: знати їх якість, спосіб використання, приготування, санітарно-гігієнічні вимоги до процесу приготування страв та прийому їжі. Пам'ятати, що в зимових умовах багато птахів та звірів відчують нестачу в харчах, а тому заготовляти на зиму продукти харчування для них. в необхідний період підготовувати.

Соціокультурний простір: Проводити спостереження за живими істотами на території подвір'я: що вони розшукують, споживають. Організувати екскурс-пошук до харчового блоку, подивитися на роботу кухаря та його помічників, прокоментувати їх діяльність. Під час сніданку, обіду проаналізувати якість страв та їх складники. Визначити обов'язковий компонент кожної страви, наприклад вода – в супах, борщах, кашах, хлібі, компотах тощо. Запитати дітей, чи куштували вони Сонце, чи їдять вони його? Аналітична діяльність щодо розуміння залежності росту і розвитку кожної рослини, кожної живої істоти від сонячних променів. Огляд виставки книг, ілюстрацій про розмаїття живих істот, різноманітних продуктів та страв для харчування

Пізнавальна цінність: Уточнити поняття дітей про спосіб харчування птахів, звірів, тварин, людей.

Розширити знання про великих хижих птахів-орлів, шулік, сов та ін. які полюють на дрібних істот: мишей, зайців, курчат тощо. Багато пташок як : ластівки, синички, дятли і багато інших харчуються комахами. Дикі звірі полюють на менших мешканців лісу та полів: вовки, лисиці, ведмеді, в жарких країнах: тигри, леви, леопарди тощо. Систематизувати знання дітей про рослинні продукти харчування. Ствердити думку про те, що багато рослин потребують спеціального догляду: сіють зернові культури, садять овочі, доглядають сади, ягідники. Для цього необхідні вміння і знання.

Мовленнєвий розвиток: Ознайомлення дітей з загадками, прислів'ями та приказками про живих істот „Коло бабусі сидить у кожусі. Біля пічки гріється. Без водички миється” (Кіт). „По гілках скаче та не птиця. Сама руденька, та не лисиця” (Білка). „Живе в лісі хижий, дикий, душить кури та індики” (Лис). „Хоч у нього шубка є та як холод настає, він не їсть тоді на п'є. І не ходить, не гуляє, а у лігво спатать лягає” (Ведмідь). „Ні старому, ні молодому, не дасть доступитись до дому” (Собака). „Лиш торкнись до колючок, він згортається в клубок” (Їжак). „Голодна – мукає, сита – жує, всім дітям і дорослим молоко дає” (Корова). „Сиреньке, маленьке, хоч якого kota з місця стягне”, „Хвіст гачком, ніс п'ятачком” (Свиня). „У річці плаває, гуляє, а без води помирає” (Риба).

Коментар дітей: Хто чим харчується? Хто яку їжу нам постачає? Читання художніх творів. Микола Трублаїні „Про дівчинку Наталочку і сріблясту рибку”, Брати Грімм „Горщик каші”, „Пан Коцький”, Оксана Іваненко „Що Ромко їв?”, Ганна Черінь „Вітаміни”, Іван Франко „Лисичка і журавель”.

Продуктивна діяльність: Заготівля кормів для пташок, дрібних тварин, що живуть в дошкільному навчальному закладі чи вдома: збір насіння з трав, заготівля сіна, тощо. Виготовлення годівничок, поїлок для пташок. Прилучити дітей до посильного догляду за рослинами, деревами та ягідниками на території дошкільного навчального закладу. Визначати, шкідників, які шкодять рослинам. Включити дітей в приготування окремих страв, як то: салатів, виготовлення печива.

Образотворча діяльність: Образотворча діяльність: створення виставок, галерей, з теми „Природа навколо нас”, „Наші молодші брати”, „На нас чатує небезпека”, „Подбаємо про тих, хто чекає на нас”, „Хто кого нагодує” (Відображення в малюнках, аплікації, скульптурі вражень вихованців про живий світ природи, розуміння ними правил поведінки серед живих істот довкілля).

Аналітична діяльність: Коментар дітей про те: Які живі істоти необхідні людині? Яку користь приносять людям комахи, птахи, риби, дикі звірі, свійські тварини? Хто в природі небезпечний для людей? Яка взаємодія між живими істотами в довкіллі? Наприклад птахи – комахи, птахи – люди, комахи - тварини, комахи –люди, звірі – птахи, звірі – люди, риби – тварини та ін. Визначити, чи є друзі в природі, хто саме з ким дружить і чому саме. Порівнювати різних звірів, тварин, птахів, риб, зокрема : тигр – кішка, орел – ластівка, корова - собака, свиня – їжак. Скласти правила поведінки щодо жителів природи по їх підтримці і захисту, по безпечному поведінню з ними.

Техніка безпеки: Не входити в контакт з живими істотами, які невідомі, незнайомі і можуть становити небезпеку. Дотримуватися правил поведінки в зоопарку. Не споживати продукти харчування в оточенні птахів, тварин, які можуть спокуситися на страву, не годувати без дозволу і без догляду дорослих живих істот.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАТЬ З ТЕМИ

«МАЛЕНЬКІ, МАЛЕНЬКІ, ШКІДЛИВІ ТА ДОБРЕНЬКІ»

Мета: Розширити знання дітей про комах – живих істот, які населяють довкілля. Познакомити з способом їх життя, пересування та харчування. Дати поняття про роль комах в житті людини, тварин та рослин: користь чи шкода. Показати взаємозв'язок і взаємозалежність в довкіллі між всіма живими істотами. Формувати бережне відношення до всього живого.

Мотиваційна готовність: Знання про комах необхідні для того, щоб правильно поводитися щодо них. Треба вміти захищатися від шкідливих комах та використовувати корисних, тому що вони – невід'ємна частина природного середовища.

Пізнавальна цінність: На Землі живе величезна кількість комах. Їх більше всіх на світі разом взятих: звірів, тварин, птахів та риб. Всі вони різні за формою, розміром, кольором: бабки, метелики, коники, павуки, мурашки, сонечки, таргани, гусінь, тля, різного виду жуки. Комахи живуть в лісі, полі, саду, в будівлях, на подвір'ях, тваринах, рослинах, рибах та людях. Багато комах приносять користь: метелики запилюють квіти, бджоли збирають мед, сонечки знищують шкідників рослин – тлю. Чимало є комах шкідників. Гусінь, тля харчуються листям рослин., Кліщі, блохи та ін. живуть на тілі тварин і людини.

Соціокультурний простір: спостереження, пошук комах в довкіллі: у квітнику, на галявинці, деревах, стежках. Розгляд книг та ілюстрацій про різні види комах. Дидактичні ігри „Хто де живе?“, „Друзі та шкідники“. Рухливі ігри: „Ведмідь і бджоли“, „Метелики і квіти“ тощо.

Мовленнєва діяльність: ознайомлення дітей з художніми творами: вірші Оксани Крушельницької „Три мурашки“, Ніни Мудрик–Мриц „Бджілки“, Наталі Забіли „Метелик“, Віри Багірової „Їжачок і павучок“, Леоніда Глібова „Коник–стрибунець“, оповідання Романа Завадовича „Як кущик і павучок віддячили мишці“, Корнія Чуковського „Муха–Цокотуха“, „Федорино горе“.

Відгадування та складання загадок. „Крильця чудові ніби шовкові, пурхає влітку з квітки на квітку“ (Метелик), „Хто його вб'є, той свою кров пролле“ (Комар).

М.Козаченко

Чепуруха золотенька
Встала з сонечком раненько
Понад садом пролітала,
Всі квітки обцілувала,
А квітки за поцілунки–
Солоденькі подарунки.

Ознайомлення з прислів'ями про комах: „Мала бджілка, але й та працює“, „Люди раді літу, а бджоли – цвіту“, „Одна бджола меду не наносить“, „В кого бджоли – в того й мед“, „Без праці меду не скуштуєш“

Анатолій Камінчук

Платон Воронько

Спить метелик–біланець,
Спить зелений стрибунець,
Спить ромашка і кульбабка,
Під листком заснула жабка.
А маленький світлячок
Не лягає на бочок
Він засвічує ліхтарик
І чита собі букварик.

Сіра муха–цокотуха
Сіла Грицеві на вухо,
Грицик чує–щось дзижчить,
Та як крикне – „Щось гарчить!”
І сміються всі з тих пір,
Що для Гриця й муха – звір.

Коментар дітей: найкрасивіша комаха, найшвидша комаха, найкорисніша комаха, найшкідливіша комаха.

Пошуково–дослідницька діяльність: екскурс–пошук в довкілля: приміщення дошкільного закладу, подвір'я, сад, квітники, ставок, поле, ліс для виявлення комах, що населяють простір. Спостерігати за ними, називати, описувати будову тіла, їх окрас, діяльність, визначати користь чи шкоду приносять вони.

Фізичний розвиток дітей. Влаштувати парад комах, Діти позначені елементами складників будови тіла комах: крильця, лапки, вусики тощо–проходять майданчиком, відтворюючи рухи та імітуючи звуки, характерні відповідним істотам.

Образотворча діяльність: Передача образів знайомих комах в різних видах мистецтва: малюванні, ліпленні, аплікації, конструюванні. Виготовлення елементів костюмів для перевтілення в різних комах: бабок, метеликів, коників та ін.

Продуктивна праця. Відшукати сонечок, перенести їх на рослини, які вкрити тлею. Наводити чистоту в приміщенні, на майданчику, щоб попередити розведення шкідливих комах, як то: мухи, таргани та ін.

Аналітична діяльність. Коментар дітей. Чи може існувати світ без комах? Як поводитися з комахами? Яка користь від комах? Яка шкода від комах? Чи треба оберігатися комах?

Техніка безпеки. Яка небезпека чатує на дитину при споживанні солодких фруктів, цукерок? Як попередити заковтуванням бджоли чи оси при споживанні їжі? Як врятуватися від комарів? Як спілкуючись з живими істотами запобігти ураженню кліщами, блохами та іншими шкідниками? В лісі запобігати зустрічі з енцелфалітним кліщем. Домедична допомога при алергічних проявах на комариний чи бджолиний укукус.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «ЗЕЛЕНА КРАЇНА»

Мета: Узагальнити поняття дітей про рослини, які вкривають всю Землю: дерева, кущі, трави, квіти, мохи. Встановити взаємозв'язки та взаємозалежність між рослинами та іншими живими істотами: людьми, звірами, домашніми тваринами, птахами, рибами, комахами тощо.

Формувати правильне розуміння оточуючого природного довкілля
Мотиваційна готовність: формувати доцільну поведінку людини. Знати правила поводження з рослинами: деревами, кущами, травами, бур'янами, квітами тощо.

Пізнавальна цінність: знайомити дітей з розмаїттям дерев, їх порід–листяні, хвойні. Дерева ростуть в лісах, садах, гаях. Їх користь: приносять їстівні плоди, використовуються для будівництва, спорудження кораблів, виготовлення меблів, паперу тощо. Багато рослин використовуються для виготовлення ліків, оздоровлення людини, попередження захворювань організму. Розмаїття кущів: декоративні, ягідні. Різновиди мохів – на деревах, каміннях, будівлях, земляній поверхні. Будова рослин: коріння стовбур, стебло, крона. Рослини живі організми. Особливості та етапи розвитку рослин: ростуть, квітнуть, плодоносять, розмножуються. Рослини потребують харчування, поливу, догляду, лікування.

Соціокультурний простір. Огляд виставки книг, листівок, ілюстрацій, художніх картин про рослинний світ. Ознайомлення з „Червоною книгою України”. Дидактичні ігри „З якого дерева листочок?”, „Де що росте?”, „Пізнай за описом”, „З якого дерева квітка?”, „Ботанічне лото”, „Хто що споживає?”, „Який за смаком плід рослини?”, пошук та характеристика представників рослинного світу в приміщенні та на подвір'ї освітнього закладу.

Пошуково–дослідницька діяльність. Екскурсії, прогулянки в поле, гай, на луки, до річки, лісу, саду, городу, теплиці. Аналітична діяльність. Що, де росте, хто доглядає, яка користь чи шкода. Як ми можемо допомогти нашим зеленим друзям, як вони допомагають людям, живим істотам. Порівняння рослин, які живуть в різних умовах: на Сонці, в затінку, на поливних чи сухих ґрунтах, на піску, глині, чорноземі тощо.

Класифікація рослин: дерева, кущі, трави, квіти, мохи та ін., їх різновиди.

Мовленнєва діяльність. Використання прислів'їв, приказок, прикмет, загадок тощо.

Стоїть над водою з червоною бородою (*Калина*).

Квітка гарненька із сонечком схожа,

Краї біленькі а середина жовта. (*Ромашка*).

Пізно цвіте горобина – на довгу осінь.

Як терен цвітом забіліє, тоді селянин ячмінь сіє.

Ознайомлення дітей з художніми творами: Ганна Черінь „Вітаміни”, Іван Гнатюк „Козацький дуб”, Платон Воронько „Липка”, „Пісня про сади”, Вадим Пепа „Будяк”, Ігор Калинець „Про що розповіла незабудка”, Леся Українка „Вишеньки”, Ніна Мудрик–Мриц „Пригоди грибка”, „Перший підсніжник”, „Олекса Ющенко „Сонячні кульбабки”, „Щоб гарними росли”, Володимир Івасюк „Червона рута”, Ліна Костенко „Вербові сережки”, Борис Харчук „Калина”, Олександр Копиленко „Сон – квітка”, Наталя Забіла „Наша ялинка”, Наталка Талиманчук „Без верби й калини”.

Ліна Костенко

Сунічки

Тамара Журба

Соняшник

Під маленькими яличками
У смарагдовій траві
Літо вирросло суничками
То по одній, то по дві.
Ой, сестриченько–яличко,
Ти не дряпай моє личко,
Я суничок назбираю
Жменьку мамі і собі.

На баштані поміж динь
Виріс соняшник один
Він веселу вдачу має:
Головою всіх вітає...
Ми ідемо вранці – рано
Й не второпаєм, малі,–
Чи то сонях на баштані,
Чи дідусь наш у брилі.

Продуктивна праця: організація посильної та безпечної роботи в саду, на закладенні мікророзплідників, мікророзсадників, участь у зборі ягід, фруктів, овочів. Приготування овочевих та фруктових страв. Створення ділянок лікарських трав, збір та їх заготівля, Організація „Аптеки” лікарських рослин, оволодіння вмінням проведення біологічної паспортизації об’єктів „Червоної Книги України”.

Художньо-естетична діяльність. Підготовка сценаріїв до свят природоохоронного змісту, ескізів оформлення інтер’єру приміщення з використанням рослинних елементів. Малювання та аплікація на тему „Зелена країна”, „Найкращий букет”, „Весняний сад”, „Рослини Півночі”.

Аналітична діяльність. Коментар дітей про те, які бувають рослини, де живуть, чим харчуються, як використовуються людиною: в харчуванні, для оздоровлення, для виготовлення тканини для одягу, деревини, канатів, для прикраси дизайну. Чи потрібні рослини іншим живим істотам: звірам, тваринам, земноводним, птахам, комахам, риbam. Як маємо ставитися до представників рослинного світу. Розробка правил поведінки щодо рослин, які нас оточують безпосередньо. Корисні та небезпечні рослини. Хто такі „вітаміни” і де вони живуть? Заборонено вживати недозрілі та занадто перестиглі плоди рослин, що починають розкладатися, плоди невідомих дерев та ягідних кущів.

Правила техніки безпеки. Небезпечно вживати плоди невідомих рослин, які можуть виявитися неїстівними, шкідливими і навіть отруйними. Перед вживанням рослинних продуктів очищати їх від бруду та мити водою.

Домедична допомога. В разі виявлення харчового отруєння негайно очистити шлунок викликати швидку допомогу.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАТЬ З ТЕМИ «ПТАХИ»

Мета: Уточнити та розширити знання дітей про птахів. Усвідомити їх різницю : домашні, дикі, перелітні та зимуючі. Їх залежність від природних умов, людей. Виховувати бережне відношення до представників пернатих.

Мотиваційна готовність: Формування у дітей розуміння важливості пташиного світу в житті людей, рослин, риб, комах та ін. Навчати дітей дбати про птахів. Знати про їх користь та небезпеку, щоб правильно поводитися з ними.

Пізнавальна цінність: Відрізнити птахів від інших живих істот. Знати їх будову тіла, окрас, звички, спосіб харчування, спосіб життя. Розрізнити птахів рідної місцевості. Свійські птахи: кури, гуси, індики, качки, голуби. Перелітні птахи: ластівки, шпаки, журавлі, лелеки, граки, солов'ї, жайворонки, чайки. Зимуючі птахи: горобці, синиці, снігурі, сороки, ворони, сови, дятли та ін. Птахи різняться за розміром: найбільший – орел, найменша пташка – колибри, вагою 2г, довжиною 5см. Улюблена їжа птахів. Користь від птахів: сови полюють на мишей, одна сова за літо з'їдає тисячу мишей, ластівки – на комах, дятел дістає шкідників дерев з під кори. Найдовше живе серед птахів сокіл – 162 роки, гуси – 40 років, кури – 20 років. Люди вживають м'ясо свійських та диких птахів в їжу. Шкода від птахів: Соколи, шуліки полюють на курчат, качат, гусенят, індичат. Горобці пошкоджують посіви соняшників. Чайки харчуються рибою.

Соціокультурний простір: організація фотовиставки та виставки книг з орнітології – науки про птахів. Розглядати та гратися з іграшковими птахами. Спостерігати за птахами в групах та на майданчику дошкільного закладу.

Мовленнєвий розвиток: Ознайомлення з художніми творами. Леся Бризгун-Шанта „Пригода з яструбом”, Наталя Забіла „Ластівки”, „Про півника та курочку”, Іван Франко „Лисичка і журавель”, Валентина Бондаренко „Повернувся лелека”, Іван Боднарчук „Хатка для пташок” Василь Сухомлинський „Шпак прилетів”, Леонід Полтава „Де живуть наші птахи?”, Ніна Бурик „Як журавель і чапля разом хату будували”, Михайло Стельмах „Журавель”, „У нас гуси не сердиті”, „Гусак”, „Платон Воронько „Облітав журавель”, „Чому чапля стоїть на одній нозі”, Олекса Ющенко „Кмітливий горобчик”, Ярослав Ярош „Шпак”, Леонід Талалай „Сороки”, Олекса Кобець „Каченята”, Закуй мені, зозуленько”, Катерина Перелісна, „Ластівочка”, „Гусочка у траві”, „Снігурі”, Степан Пушик „Веселики – журавлі”, Ганна Черінь „Пташки взимку”

Використання прислів'їв, приказок, прикмет, загадок. „Ходить квочка біля кілочка, водить діток біля квіток.” „Летів горобчик, сів на стовпчик.” „Ворона проворонила вороненя.” „Плила качка по воді, несла яйця золоті. По одному золотому, а ти, качко, йди додому” „Горобці збираються зграями – на дощ”, „Коли журавлі летять високо, буде тепла осінь”, „Коли ластівки високо літають, буде дощ”, „Де багато пташок, там немає комашок”, „Хоч соловейко маленький, його пісня удаленька” „Сорока скрегоче, бо гостей хоче”, „Жовтенькі клубочки біля мами квочки” (Курчата), „Плавала, купалася, сухою зосталася” (Качка), „Журавлі летять низько, зима вже близько”, „Ластівка день починає, а соловей кінчає”, „Має гребінь, але не може ним чесатися” (Півень), „Біла латка, чорна латка на дереві скаче” (Сорока), „Сіла пташка на дубку, завела своє ку-ку. Стрепенулись їжачок, заєць і зозуля. Всіх збудив той голосок, пісенька... (зозулі)”, „Відгадайте, діти, хто, має носик – долото? Ним комах з кори виймає, про здоров'я лісу дбає”. (Дятел), „Коли взимку птахи сідають на сніг і кричать, буде хуртовина”, „Побачив грака, весну зустрічай”, „Ластівки на воду падають, дощ буде”, „Зозуля своє гніздо не в'є”, „Не потрібна солов'ю золота клітка, краще йому зелена вітка”, „Де ластівка не літає, навесну додому

повертає”, „Як багато птиць, не буде гусениць”, „Хоч двічі родився, в школі не вчився, а години знає” (півень).

Екскурс-пошук птахів: у природі, приміщенні, майданчику, полі, лісі, саду, водоймищах. Вивчення умов життя птахів, спостереження за способом пересування (літають, стрибають, плавають, ходять та ін.), харчування, спілкування птахів одного виду та різних.

Аналітична діяльність: розподіл птахів за середовищем проживання, способом харчування.

Коментар дітей про шкоду, користь птахів, загрозу для життя живих істот та людей. Використання птахів людиною, допомога меншим братам в разі потреби, в екстремальних ситуаціях.

Продуктивна праця, партнерська діяльність: виготовлення годівничок та поїльниць птахам для літнього та зимового періоду, створення домівок, заготівля насіння трав та бур'янів. Підготовка кольорових стрічок, млинків для захисту ягідників від птахів, відлякування їх.

Дидактичні ігри: „Хто, де живе”, „Хто що їсть?”, „Хто кого боїться?”, „Хто потребує нашої турботи?”, „Наші помічники”, „Друзі – птахи”, „Птахи – вороги”.

Художньо-естетичний розвиток: Створення „телефільмів” на вищезгадані теми, малювання птахів у доквіллі, драматизація художніх творів за участю дітей в ролях різних видів птахів, виготовлення елементів одягу для створення образу птахів: дзьоби, хвосту, пір'я, лапи, гребінці тощо. Включення тематики про птахів в доквіллі в оформлення приміщення. Створення панно за аналогами на подвір'ї з камінців, скульптур тощо.

Техніка безпеки. Загроза зараження людини мікроорганізмами та пташиними шкідниками. Профілактика: не спілкуватися з невідомими та хворими птахами. Попередження травмування дитини птахами. Розробити правила поведінки з птахами найближчого доквілля: папуги, півні, ворони та ін. та дотримуватися їх.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАТЬ З ТЕМИ «ХТО НАЙКРАСИВІШИЙ?», «ЯКИЙ Я?», «МОЄ ТІЛО»

Мета: дати дітям можливість усвідомити, що кожна істота має тіло. Навчити дітей бачити схожість і відмінність у будові тіла, розуміти залежність поведінки живих істот від будови їхнього тіла.

Мотиваційна готовність. Знання про тіло необхідні для того, щоб правильно використовувати його власні можливості, оберігати від травм, розвивати тіло, фізично гартувати. Знання про частини власного тіла уможливають попередження захворювань тощо.

Соціокультурний простір. Фізкультурно-спортивне обладнання для дітей, які вправляються в стрибках, лазінні, киданні, повзанні та ін. Зображення різних живих істот: звірів, тварин, риб, комах, птахів тощо (ілюстрації, малюнки, силуети з паперу, відеофільм).

Пошуково-дослідницька діяльність. Яке тіло у мене? Пропозиція обвести контури тіла дорослого чи дитини (за бажанням), що ляже на підлогу (попередньо протерти підлогу). Доручити дітям (хто хоче) акуратно окреслити тіло людини. При наявності іншої істоти (риба, рак, котик) також окреслити контури тіла.

Провести обстеження опорно-рухового апарату (хребет, особливості будови кисті рук, ніг), серця (вислухати удари серця, поштовхи пульсу), системи дихання (частота дихання за хвилину з допомогою пісочного годинника). Після цього діти малюють органи людини, серцево-судинну та опорно-рухову системи.

Екскурсія-пошук у природне довкілля. Відшукати живих істот (безпечних), розглянути їхній тулуб, визначити різницю в порівнянні з іншими живими істотами.

Встановити залежність способу життя та будови тіла (гусінь, вуж, черв'як повзають, птахи літають, мавпи, коти, леопарди лазять по деревах, бігають, стрибають, риби, кити, дельфіни плавають тощо).

Дидактична гра "Хто літає", "Хто плаває", "Хто найшвидший" та ін. Аналітична діяльність. Коментар дітей. "У кого найкрасивіше тіло?", "У кого найзручніше тіло?", "У кого найкращі дитинчата".

Дискусія. Кому із живих істот заздриш? Чи хотів би ти в них перетілитися? Чому? Які б переваги отримав? А що б втратив?

Класифікація живих істот за схожістю будови тіл, за способом життя.

Педагогіка співробітництва. Продуктивна праця. Виготовлення домівок, поїлок та годівничок для птахів.

Проведення валеохвилинок. "Хто стукає в середині мене?", "Як люди їдять"?

Образотворча діяльність. Відтворення вражень в малюнках, ліпленні, аплікації (за вибором).

Мовленнєва діяльність. Складання загадок, міні-оповідань, міні-казок.

Аналітична діяльність. Техніка безпеки організму. Правила поведінки у природі з живими істотами: птахами, звірами, рибами, комахами тощо.

Коментар дітей. Домедична допомога при пошкодженнях тіла, травмах, що виникли внаслідок безпечного поведінки в природному оточенні.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «СПОСІБ ПЕРЕСУВАННЯ ЖИВИХ ІСТОТ»

Мета: розуміння поняття "руху" як засобу зміни розташування в просторі тіла в оточуючому довкіллі. Значення руху для живої істоти (для збереження життя, добування їжі, рятування від ворогів тощо).

Коментар дітей. Усвідомлення рухливості власного тіла. Удосконалення рухів дитини. Залежність і взаємозв'язок рухової діяльності людини і її становища в природному середовищі.

Мотиваційна готовність. Підведення дітей до самовисновку про необхідність забезпечення достатнього рухового режиму, який є основою здорового способу життя. Викликати бажання до програмування удосконалення власного організму за допомогою спортивно-фізкультурної роботи (коментар дітей).

Соціокультурний простір. Фізкультурно-спортивне обладнання на майданчику та в приміщенні, рухливі ігри, футбол, волейбол тощо.

Коментар дітей. "Що ми робимо?" (рухаємося, бігаємо, лазимо, стрибаємо). Висновок.

Пошук-експеримент в довкіллі. Хто рухається поруч та навколо нас дитячому садочку, на вулиці, в лісі, полі тощо)? Проводиться пошук живих істот (комах, домашніх тварин, птахів), імітація їхніх рухів. Порівняння різних живих істот за способом пересування. Імітація голосів малюками.

Коментар дітей про швидкість пересування, безпечність та ін.

Вірш Л.Костенко "Мурашки думають про зиму"

Знайшов мураха гарну бадилину,
Везе, везе, везе, везе.
І так, і сяк, і в гору, і в долину.
Важка така, ніяк не доповзе.

Спостереження за гусьми на подвір'ї чи іграшковими у посудині з водою.

Вірш Г.Бойко "Гуси-гусенята"

Гуси-гусенята на ніжки
Одягли червоні панчішки,
І пішли рядком до корита
Свіжої водиці попити.

Напилися води гусенята,
Почали купатись, пірнати.
Гуси-гусенята сердиті -
Дуже близько дно у кориті.

Демонстрація іграшок, ілюстрацій про живих істот, розгляд та коментар. "Засоби пересування", "Швидкість руху", "Хто найшвидший?", "Хто найповільніший?", "Хто найбезпечніший?".

Змагання дітей з рухів, властивих живим істотам, наслідування рухів голосів (відповідно до віку дітей).

Класифікація живих істот за способом пересування (бігають, стрибають, лазять, плазують, плавають, літають).

Загадки (В.Криленок).

Крильця чудові,

Ніби шовкові.

Пурхає влітку

З квітки на квітку.

(Метелик)

Не ходжу, а скакаю,

Бо нерівні ноги маю

(Заєць)

Продуктивна діяльність. Відтворення образу живих представників природи в діяльності засобами мистецтва.

Дидактична гра "Хто швидше рухається?" (вибір картки із зображенням істоти, доведення правильності вибору).

Правила технічної безпеки при виконанні рухів (стрибки, біг, лазіння гімнастичною стінкою тощо).

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «ЯК ХТО ОДЯГАЄТЬСЯ»

Мета: формування у дітей поняття про те, що живі істоти і люди потребують захисту власного тіла. Захист організму відбувається по-різному: у людей - одяг, у тварин - покриття тіла шерстю, вовною, у птахів - пір'ям, у риб - лускою, черепах, раків - панциром. Хто має слабке захисне покриття, той шукає домівку в теплих краях або засинає, впадає в сплячку на період незгод та холоду.

Мотиваційна готовність. Знання про захист живого організму потрібні, щоб правильно, відповідно до метеорологічних умов, одягатися, створювати нормальні умови існування для свійських тварин, дбати про диких звірів у міру можливості.

Пізнавальна цінність. Живому організму, живій істоті потрібне тепло. Різні живі істоти мають різну потребу в тепловому забезпеченні. Різні рослини також мають неоднакову потребу в теплі (вічно зелені сосни, ялини, модрини тощо). Людина захищає своє тіло одягом від холоду, спеки, травм. Одяг поділяється за призначенням (діловий, спортивний, захисний, домашній, святковий). У працівників різних професій форма одягу спеціальна (продавці, медичні працівники, пожежники, водолази, зварники та ін.).

Екскурсія-пошук в довкілля. Відшукати людей в різній формі одягу, визначити їхню професію. Знайти живих істот, розглянути, чим захищене їхнє тіло, від чого покрив рятує живу істоту. Чи згодиться таке покриття на всі пори року (шерсть, луска, пір'я тощо).

Вірш *Н.Забіли*

Одяглися люди в шуби,
Натопили добре груби.
Білки гріються в дуплі.
Миші - в норах, у землі.

Сплять ведмеді в теплих лігвах.
Сосни в інею застигли.
І під кригою на дні
Сплять у річці окуні.

Відгадування загадок.

Руда, руда, рудівниця,
Рудим хвостом гордиться.
В неї шуба найпишніша,
В неї вдача найхитріша.

(Лисиця)

Влітку - сіренький,
Взимку - біленький.
Довгі вуха має,
Швидко стрибає.

(Заєць)

В мене ніжка одна,
Чобітка не має.
Хоч я без голови,
Шапку одягаю.

(Гриб)

Складання загадок дітьми.

Класифікація одягу (за сезонами року, за призначенням тощо). Коментар дітей.

Дидактичні ігри "Пошиємо лялькам одяг" (добір моделей і тканин на замовлення), "Прикрасимо себе", "Як одягаються дерева", "Одягни дерево" (підбір листя, квітів засушених до оголених стовбурів дерев), "Хто швидше одягнеться?" (підбір елементів чи частин одягу відповідно сезону, на швидкість).

Продуктивна праця. Партнерська взаємодія. Моделювання та виготовлення рукавичок, зимових навушників, захисних парасольок від дощу, спеки, окулярів, панамок, шапочок, одягу для ляльок.

Відтворення проблеми в образотворчій діяльності (малювання, ліплення, аплікація за вільним вибором) "Зайчик змерз", "Кому найтепліше", "Ведмідь заліг у барліг", "Пошиємо панчішки кицьці", "Мій улюблений одяг".

Пошук-екскурс у природу. "Як одягаються дерева", "Чи змінюють дерева одяг", "Взимку - за грибами", "Одяг для мурахи" та ін.

Контрольно-корекційна діяльність педагога і вихованців. Коментарі дітей та педагога про правила терморегуляції власного тіла, правильний вибір одягу, користування одягом і взуттям, засоби їх збереження.

Висновок. Залежність здоров'я людини від вміння правильно добирати одяг.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «ХТО ЧИМ ХАРЧУЄТЬСЯ?», «ХТО ЧИМ ЛАСУЄ»

Мета: підвести дітей до розуміння того, що всі живі організми, живі істоти потребують харчування, їжі. Простежити залежність споживання продуктів харчування від будови тіла (зокрема ротового апарату), способу життя та пересування.

Мотиваційна готовність. Підготувати дітей до необхідності знань про харчування людей, живих істот. Ці відомості необхідні для правильного власного харчування, для догляду за живими створіннями, які оточують нас.

Пізнавальна цінність. Класифікація живих істот за різноманітністю споживання їжі (продукти тваринного та рослинного походження, поживні речовини тощо).

Проблемна ситуація. Під час прийому їжі запитати дітей "Для чого ви їсте?" (зазвичай відповідають "Щоб рости"). Коментар педагога: "Дерево велике виросло. А воно їсть?"

Використання художніх творів.

М.Познанська

У лісі сніг, у лісі звірі.
Ось зайчата скачуть сірі.
Сірі їстоньки хочуть,
Сірі з холоду тремтять.
Бідні зайчики холодні,
Бо не снідали сьогодні.

М.Козаченко "Бджола"

Чепуруха золотенька
Встала з сонечком раненько.
Понад садом пролітала,
Всі квітки обцілувала.
А квітки їй за цілунки -
Солоденькі подарунки.

Проведення валеохвилинок. "Як люди їдять?", "Для чого люди їдять?", "Що люди їдять?", "Хто їсть навколо нас?"

Пошук в довкіллі. Відшукати живі об'єкти, організми (котика, собачку, рибок в акваріумі, пташку, мурашу тощо). Поспостерігати, чим і як вони харчуються. Підсумувати, про чие харчування дбає людина, а хто змушений самостійно здобувати свій харч.

Соціокультурний простір. Ілюстрації, художня література, відеофільми та кінофільми про всіляких звірів, рослин, жителів водних просторів та продукти їх харчування (деякі в натуральному вигляді).

Класифікація. Ігри "Хто швидше і найсмачніше нагодує гостей" (добір продуктів харчування для певної істоти), "Відгадай на смак", "Приготуй страву" (добір продуктів натуральних чи зображених на малюнку), "Приготуй свою улюблену страву", "Влаштуй магазин для ..." (на вітрині вмістити продукти харчування відповідно до потреби покупця).

Відгадування та складання загадок.

М.Козаченко

Відгадайте, діти, хто
Має носик-долото?
Ним комах з кори виймає,
Про здоров'я лісу дбає.
(Дятел)

Л.Глібов

Ні рак, ні риба,
Ні звір, ні птиця.
Голос тоненький,
А ніс довгенький.
Хто його уб'є,
Свою кров проллє.
(Комар)

П.Якімчук "Уночі"

На корчі, у кущі
Жаба скрекотушка
Упіймала уночі
Комара за вушко.

(З книги "Веснівочка"// Збірник поетичних текстів для дошкільників. - К.: МОН України, Інститут змісту і методів навчання, 1998).

Продуктивна праця. Виготовлення їдалень-годівничок для птахів, заготівля насіння трав для птахів, сіна для кроликів тощо.

Контрольно-корегуюча діяльність. Аналітична діяльність. Висновки.

Коментар дітей та педагога. Що і коли можна споживати? Безпека харчування. Отруйна та небезпечна їжа.

Домедична допомога при порушенні діяльності шлунково-кишкового тракту.

Я.Боженська "Гороб'ята"

Ми бідненькі гороб'ятка,
Зимна взимку наша хатка.
Киньте нам хоч по кришині
Та й допоможете пташині.
Добрі діти це почули,
Зі стола кришки згорнули,
Вибігли на сніг із хати
Пташенят погодувати.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «СОНЕЧКО, СОНЕЧКО, ВИЗИРНИ В ВІКОНЕЧКО!»

Мета: розширення знань про Сонце, яке необхідне для життя всім живим істотам, рослинам. Розуміти користь сонячного проміння(світло, тепло, радісно), роль Сонця у житті людини, дитини, інших живих істот. Вчити дітей розумно використовувати теплову та світлову енергію Сонця.

Усвідомити небезпеку надмірного сонячного тепла та випромінювання. Навчати правилам захисту та профілактики.

Мотиваційна готовність. Спонукає дитину до пізнання довкілля, як середовища з корисними та шкідливими впливами, розуміти його роль в житті і здоров'ї кожного. Бачити чинники здоров'я в навколишньому довкіллі, вміти їх використовувати для зміцнення здоров'я, догляду за рослинами, тваринами.

Пізнавальна цінність. Сонце - розжарена величезна зірка. Пояснення понять "Сонце сходить", "Сонце заходить". Виявити залежність тривалості світового дня і ночі від пори року. Відчути і зрозуміти зміну теплового випромінювання щодо пір року, доби, дня та ночі.

Соціокультурний простір. Створення сонячного годинника в різні пори року на майданчику. Спостереження за довжиною сонячних променів, їх напрямком. Ведення сонячного щоденника в різні пори року та в різні частини доби.

Пошуково-дослідницька діяльність. Визначення температури нагріву сонячним промінням предметів та речей з різного матеріалу (речі залізні, скляні, глиняні, з тканини тощо) в різні частини доби та пори року.

Пошук. "Хто любить Сонечко?". Спостереження за живими створіннями (птахами, комахами, свійськими тваринами та ін.), які люблять сонячне проміння. Відшукати тих, хто ховається від Сонця.

Вимірювання температури повітря термометром. Встановлення залежності температури повітря від пори року, стану погоди, відрізка доби, оточення.

Пошук і визначення місць для схованки від Сонця, можливого затінку.

Взаємодія партнерів. Продуктивна праця. Спорудження тіньових куренів, палаток, парасольок, окулярів, захисних шапок, вінків з трави тощо.

Художня література.

Ганна Чубай

Сонце сіло за сосну,
Сонно мовило: "Засну".
Сосни сонечко гойдали,
Сосни сонечко благали:
"Сонце, сонечко, не треба,
Стане сумно нам без тебе".

Образотворча діяльність. Підготовка виставки дитячих робіт з малювання, ліплення, аплікації, вишивки з теми "Сонячна країна", "Я і Сонце", "Що може Сонце?", "Хто дружить з Сонцем" та ін (за вибором).

Гра "Телевізор" (добір і показ картин на замовлення).

Аналітична діяльність. Питання дітей і педагога та їх коментар. Кому потрібне Сонце? Чи можна замінити Сонце? Як користуватися Сонцем?

Правила поведінки в сонячну погоду. Правила безпеки під час перебування тривалий час під прямими сонячними променями та ін. (від спекотного Сонця сховатися в затінку, освіжити голову і тіло прохолодною водою, покрити голову вогкою хустинкою, лапатим листям тощо).

Домедична допомога при ураженні Сонцем (опіки, перегрівання організму). Виклик швидкої допомоги.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «ВІТЕР, ВІТЕР, ВІТЕРЕЦЬ ЗАЛЕТІВ ЗА КОМІРЕЦЬ!»

Мета: розширити поняття про вітер як рух повітря, користь та шкоду від вітру. Правила поведінки та захист під час сильних буревіїв.

Мотиваційна готовність. Знання про вітер необхідні для правильного поведінки у вітряну погоду. Вміти передбачати можливість вітрів. Знати як використати вітер, як запобігти шкоді, яку може заподіяти вітер.

Пізнавальна цінність. Вітер - рух повітря, потік повітря, що має силу, швидкість. Дії вітру (дме, несе, шелестить, гонить, ламає, кидає ...).

Мовленнєвий практикум.

Микола Сулима "Вітер не знає абетки"

Невсидючий вітер

Знає кілька літер.

Залетить в трубу -

Тільки й скаже бу-бу-бу.

Пролетить по комишу -

Тільки й скаже шу-шу-шу.

А оце чомусь мовчить,

Мабуть, решту літер вчить.

Соціокультурний простір. На майданчику, в приміщенні розвішані саморобні пластикові, паперові силуети птахів, звірів, літаків, гелікоптерів, метеликів, жуків тощо, які від руху повітря приходять в дію, хитаються. Діти граються з вітрячками, парусними човниками, віялами, повітряними зміями, які також рухаються за рахунок сили вітру.

Пошуково-дослідницька діяльність. Дізнатися, чому рухаються поробки (летить змії, крутиться млинок...). Відшукати затишне місце, де б вони не приходили в дію.

Коментар дітей про силу вітру, який жене листя, хитає гілки, крутить млинки тощо. Вітер - рух повітря.

Вправи (здмухування листка, пір'їни, кораблика, квітки, підвішених під стелю тощо).

Розвивальна взаємодія партнерів. Продуктивна праця. Педагогіка співробітництва. Виготовлення млинків, парашутів; захисних окулярів, хустинок, шапочок від вітру та пилу тощо.

Спільні рухливі ігри. "Піймай листочок" (у вітряну погоду), "Сховайся від вітру" та ін.

Відтворення вітру, його дій в малюнках, аплікації, ліпленні (теми "Вітер, вітер, ураган", "Тихий вітер засинає..." тощо).

Коментар педагога та дітей. Теми "Барви вітру", "Пахощі вітру" тощо.

Характеристика вітру за силою (вітерець, вітер, вітрище, вітрюган, ураган, смерч...), за тепловими показниками (теплий, гарячий, прохолодний, холодний, морозний, крижаний...), за дією (дме, хитає, жене, ламає, гонить, зносить дахи...). Шкідливі дії вітру (запорошує очі, зменшує видимість на дорогах, знижує прозорість повітря, зносить ґрунт, висушує землю, ламає дерева...). Можна продовжити перелік разом з дітьми.

Якості вітру (лагідний, ніжний тощо).

Користь вітру: приводить в дію техніку (млини, електростанції, вітрильники, човни, охолоджує повітря, землю, переганяє хмари тощо).

Контрольно-корекційна дія педагога і вихованців. Визначити стан власного організму, самопочуття у вітряну погоду. Що тривожить? Як покращити самопочуття та ін.

Аналітична діяльність. Техніка безпеки. Правила поведіння. Захист від протягів, які з силою зачиняють вікна, двері, руйнують та ламають їх, загрожують травмами та захворюваннями простудного характеру. Закривати вікна на защіпки, запобігати розміщенню вазонів з квітами та інших речей на вікнах, стінах, у вертикальних спорудах, які не закріплені, берегтися низького гілля та ін.

Проведення рейду-перевірки групової кімнати та інших приміщень (в залежності від віку дітей) з метою виявлення небезпеки від вітру, визначення з ними засобів уникнення небезпеки.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАТЬ З ТЕМИ «ДІМ, В ЯКОМУ МИ ЖИВЕМО»

Мета: поглибити знання дітей про те, що кожній живій істоті потрібне житло, в якому вона відпочиває, ховається від небезпеки, холоду, вирощує діток тощо.

Мотиваційна готовність. Підвести дітей до розуміння значення житла для людей, дати поняття про умови його спорудження, про будівельні матеріали, які постачає природа. Формувати свідоме ставлення до багатств природного довкілля, бережливе ставлення до оточення, створеного природою та людьми.

Соціокультурний простір. Панорама будівель в найближчому оточенні, розгляд їхньої архітектури. Перегляд ілюстрацій, відеофільмів про населені

пункти. Огляд житла домашніх тварин, птахів, комах в найближчому оточенні, порівняння його з людським.

Пошуково-дослідницька діяльність. Екскурс-пошук в природне оточення (майданчик дитячого садка, парк, ставок, річка, ліс) з метою виявлення умов життя його мешканців, огляду їхнього житла, порівняння з людським. Визначення переваг сучасних будівель та прорахунків в них.

Спостереження за працею мурах, птахів під час спорудження власного житла. Підвести дітей до висновку про необхідність поважати працю всіх живих істот, зберігати витвори наших друзів.

Коментар дітей про розмаїття людського житла та живих істот (будинки, гнізда, барліг, нора, мурашник, дупло, вулик та ін.).

Дидактичні та рухливі ігри. "Зоопарк", "Дикі та свійські тварини", "Хто де живе?", "Горобчики і автомобіль", "Кіт і миші" тощо.

Конструктивна та продуктивна діяльність. Відтворення житла живих істот через конструювання, аплікацію, малювання. Майстрування шпаківень, годівничок для птахів, устаткування акваріумів, тераріумів тощо.

Аналітична діяльність. Коментар та дискусії про те "Хто збудував наш дім?", "Хто найкраще облаштувався?", "Будівля для тих, хто живе навколо нас", "Крижаний дім", "Хто зігріває оселі?". Чи всі живі істоти потребують житла і мають його, як обходяться без нього?

Відгадування та складання загадок, розповіді казок про житло живих істот, їх особливості.

Аналітична діяльність. Техніка безпеки. Правила поведінки. Що може загрожувати у власній оселі? Яка небезпека чекає при проникненні на чужу територію проживання інших живих істот? Чому не можна руйнувати оселі тварин? Розробити правила поведінки у власній оселі та в довіллі.

Визначити правила охорони і захисту живих істот, довілля. Підготувати вказівні, попереджувальні та забороняючі знаки дітям та дорослим щодо мешканців довілля.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «ПРИРОДА - НАША ГОДУВАЛЬНИЦЯ»

Мета: підвести дітей до розуміння того, що природа постачає продукти харчування всьому живому на світі (людям, тваринам, рослинам та ін). Встановити взаємозалежність між діяльністю людини та розвитком і плодючістю рослинного і тваринного світу. Формувати бережливе ставлення до природного середовища, бажання примножувати багатства довілля через посильну участь у праці по вирощуванню рослин, тварин, догляду за ними.

Мотиваційна готовність. Формувати правильне розуміння оточуючої природи, ролі в ній людини, правильної її поведінки щодо власного харчування та годівлі тварин, рослин тощо. Значення необхідності харчування протягом року. Джерела продуктів. Необхідність заготівлі продуктів харчування людьми та живими істотами на зиму.

Соціокультурний простір. Різноманітність страв під час прийому їжі, огляд продуктів харчування в магазинах, споглядання садових, овочевих, зернових культур на території дошкільного закладу, в полі, саду, лісі, біля річки тощо. Відео та кінофільми з теми. Серія ілюстрацій та література про природні багатства продуктів харчування.

Коментар дітей з теми "Хто чим ласує?", "Хто нас смачно годує?", "Хто найкращий господар?", "Хто скільки може бути без їжі?", "Що найсмачніше в світі?", "Найкорисніші продукти харчування", "Які істоти схожі між собою за способом харчування?" тощо.

Пошук-екскурс в природу за продуктами харчування (сад, ягідники, город, теплиці тощо). Екскурсія до харчоблоку з метою спостереження за перетворенням природних продуктів в страви.

Дидактичні ігри "Запрошення в гості", "Приготуємо страви на замовлення", "Погодуємо звірів у зоопарку", "Заготуємо продукти на зиму для..." (вказуються звірі, птахи тощо), "Йдемо в туристичний похід" та ін.

Продуктивна праця. Виготовлення печива, салатів, підготовка овочів, фруктів до приготування компотів, киселів тощо. Заготівля їжі живим істотам (пташкам, рибкам, кроликам...).

Мовленнєва діяльність. Пригадування казок, загадок, приказок, прислів'їв, складання загадок, віршиків.

Аналітична діяльність. Класифікація живих істот за способом живлення, значимістю свого існування в харчуванні людини, тварин та інших мешканців довкілля.

Створення відеофільму про життя людей та живих істот планети.

Образотворча діяльність. Відтворення через різні види мистецтва мешканців природи в їхній життєдіяльності, вихованців і дорослих, які доглядають за живими істотами.

Техніка безпеки. Правила поведінки з продуктами харчування. Їстівні продукти (сирі, сушені, ті, що вимагають термічної обробки...). Термін та умови зберігання різних продуктів (м'ясних, молочних, овочевих, борошняних тощо).

Домедична допомога. Харчові отруєння (ознаки). Очищення шлунку. Виклик швидкої допомоги.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК З ТЕМИ «ПРИРОДА - АПТЕКА ДЛЯ ВСІХ»

Мета: зосередити увагу дітей на зовнішньому вияві внутрішнього стану. Вчити дітей аналізувати власні почуття (приємно, легко, болить, ніє тощо). Підвести дітей до висновку, що здорова людина весела, радісна, спокійна, працьовита тощо. Якщо відчуваєш себе негаразд (щось болить, слабкість, немає апетиту, нудить та ін.) - можливо, захворів. Розтлумачити поняття "здоров'я", "хвороба", "передхвороба".

Мотиваційна готовність. Розумітися на власному самопочутті, визначати задовільний чи хворобливий стан організму. По можливості, назвати прояви нездоров'я (нудить, болить голова, шлунок тощо). Бути готовим

здійснити домедичну допомогу. Вміти своєчасно повідомити дорослих про негаразди. Знати деякі безпечні прийоми народної медицини.

Соціокультурний простір. Приміщення дошкільного закладу, його територія, вулиця, найближчі установи, лікувальні заклади тощо.

Пошуково-дослідницька діяльність. Екскурсія в медичний кабінет як місце надання швидкої допомоги та проведення щеплень і лікування.

Коментар дітей і педагога з тем "Як поводити себе, щоб не хворіти", "Якщо хочеш бути здоровим - гартуйся!", "Що і як їсти", "Ліки: які вони і для чого?", "Що ти знаєш про ліки?".

Зустріч з медичною сестрою. Діалог (Ароматерапія. Фіточай. Правильне приготування. Визначення користі).

Пошук-відповідь. Звідки приходять до нас ліки? Який у них вигляд, колір, запах? Які бувають ліки (краплі, пігулки, мазі тощо).

Дидактичні та сюжетно-рольові ігри. "Лялька захворіла", "Лікарня", "Аптека" та ін.

Образотворча діяльність. "Ліс лікує", "Сад лікує", "Природа лікує" тощо.

Аналітична діяльність. Коментар дітей. З чого виготовляють ліки? Що використовують люди для лікування та оздоровлення окрім ліків? Чи хворіють інші живі істоти, що живуть поруч нами? Чи є для них ліки? Чим самостійно лікуються тварини (собаки, кішки, пташки...)?

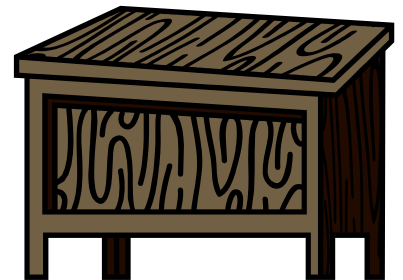
Екскурс-пошук в природу за лікарськими травами. Ознайомлення з правилами збору лікарських рослин.

Продуктивна діяльність. Закладення ділянок під лікарські рослини. Вирощування, збір та заготівля лікарських рослин. Створення "Аптеки дошкільного закладу" та сімейних аптек.

Аналітична діяльність. Коментар "Коли вживають ліки?", "Коли використовуються трави?", "Що треба знати про лікування?", "Чи можна лікуватися без призначення лікаря?", "Які трави, лікарські рослини заготовляють в родинях?".

Техніка безпеки. Правила користування ліками та лікарськими рослинами.

Світ речей

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «МОЯ УЛЮБЛЕНА ІГРАШКА»

Мета: проведення аналогії між іграшками і предметами довкілля, що оточують нас вдома, в садку, на вулиці, у громадських місцях, установах та закладах (магазинах, лікарнях, бібліотеках, музеях, театрах ...). Іграшка - зменшена модель оточуючих предметів, виготовлена з певного матеріалу, призначена для діяльності малюка, в процесі якої він ознайомлюється з навколишнім світом.

Мотиваційна готовність. Розуміти призначення іграшки як предмета суспільного призначення, вміти поводитися з нею відповідно до правил, організувати цікаві ігри з ровесниками, вміти ділитися власними іграшками, бережливо ставитися до них, ремонтувати в разі потреби.

Соціокультурний простір. В залі, холі, на майданчику розмістити іграшки, які на прохання педагогів принесені в дошкільний заклад (транспорт різного типу, меблі, посуд, ляльки, тварини, птахи, ігри, конструктори, розважальні іграшки та ін., які пройшли попередньо санітарно-технічну обробку).

Пізнавальна цінність, новизна. Презентація іграшок (назва іграшки, для чого вона створена, з якого матеріалу виготовлена, як гратися з нею). Правила поводження (дозволені і заборонені дії). Зосередити увагу на тому, що саме приваблює увагу в іграшці. Розглянути можливість створення такої чи подібної іграшки власними руками.

Пошуково-дослідницька діяльність. Групування, класифікація ігрового матеріалу за призначенням, матеріалом, з якого він виготовлений, інтересом та бажанням дитини щодо контакту з ним. Вибір іграшки, яка найбільше до вподоби, можливе групування дітей навколо неї. Визначення іграшки, найбільш доступної і легкої для самостійного виготовлення дітьми за аналогією з побутових відходів.

Взаємодія партнерів. Продуктивна праця. Виготовлення нескладних іграшок-саморобок для молодших вихованців (планування, моделювання, підбір матеріалів, виготовлення, фарбування, оздоблення тощо).

Духовно-естетичне виховання. Огляд виставки народної іграшки. Питання дітям: Яка іграшка найбільш вразила, сподобалася? Чим подобаються народні іграшки? Які почуття вони викликають? Коментар дітей.

Художня діяльність. Відтворити іграшку в малюнку, за допомогою глини, пластиліну, паперу.

Вмотивованість діяльності. Прикрасити інтер'єр групи, визначити правила поводження з витворами мистецтва. Правила поновлення пошкоджених іграшок.

Розвиток творчої уяви. Вигадати незвичайну, небачену іграшку.

**НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ
«ЗЕЛЕНИЙ, ЖОВТИЙ, ЧЕРВОНИЙ»
(КЕРОВАНЕ ПЕРЕХРЕСТЯ. СВІТЛОФОР)**

Епіграф. "Я шлях вкажу надійний,
Де небезпек нема.
Трикольорове око
Я маю не дарма."

(Святослав Караванський)

Мета: орієнтація дітей на вулицях та дорогах. Виховання інстинкту самозбереження. Розуміння загрози для життя і здоров'я від автотранспорту. Оволодіння правилами адекватної безпечної поведінки.

Спостереження.

-Як водії дотримуються правил дорожнього руху?

-Як дорослі користуються правилами пішохода, дотримуються показників світлофора?

-Аналізувати порушення правил водіями, пішоходами. Причини порушень.

-Дати оцінку власним вмінням переходу керованого перехрестя.

Аналіз існуючої ситуації. Чи завжди безпечно переходити дорогу на зелений вогник? Чи завжди водію безпечно переїжджати перехрестя на зелений вогник? Чому обов'язково дорогу треба перетинати під прямим кутом, а не навскоси?

Коментар дітей, педагога.

Соціокультурний простір. Обладнання куточку Державтоінспекції (дорожні знаки, костюми (елементи) державтоінспекторів, атрибути для керування рухом (світлофор, знаки...)). Спланувати дорогу, перехрестя. Підготувати машини різних видів, автодорожні знаки тощо (в приміщенні, на майданчику; аплікація чи малюнок).

Гра "Автоінспектор". Потренуватися в переході шляху під керівництвом вихователя з червоним прапорцем. Старші діти міцно тримають молодших за руку.

Гра "Світлофор". Діти по команді піднімають кольоровий круг, який дозволяє чи забороняє рух пішоходів.

Загадка.

І автобуси, й машини
Їздять нею безупину.
Їздим, ходимо по ній
По кривій і по прямій.
А якщо втомились ноги,
Відпочинем край ...

(дороги).

Завдання малюкам. Вигукувати "машина!", коли її побачать. Імітувати звуки, які створюють машини різних моделей.

Спостереження за рухом транспорту.

- Види машин, їхній колір, які більш помітні, які зливаються з кольором рослинності, асфальту (дороги), оточуючим пейзажем.
- Тренувати у дітей реакцію швидкого бачення машини та підняття відповідного кольору прапорця.
- Порахувати за скільки секунд машина дістанеться перехрестя.
- Порівняти швидкість руху різних автомобілів (вантажного, легкового, спеціального призначення).

Розглянути проїзну частину вулиці, її знаки: осьову лінію, пішохідні переходи, тротуари, місце зупинки автотранспорту, "зебри" для зупинки і переходу пішоходів.

Правила поведінки в транспорті. Пасажири під час посадки. Як правильно залишати транспорт? Хто перший заходить - дитина чи дорослий? А хто перший виходить? Коментар дітей "Чому саме ... ?"

Доручити дітям провести консультацію для батьків про правила пішоходів.

Спостереження за рухом автотранспорту та дорожніми умовами для транспорту і пішоходів (варто простежувати і порівнювати в різні пори року, за різних погодних умов. Наприклад, "Зима" - хуртовина, ожеледиця, заноси тощо. "Весна" - сонячний день, яскраве освітлення, яке засліплює водіїв і пішоходів. "Осінь" - суха, тепла, мокра, дощова, туманна погода.

Коментар дітей про складнощі, які виникають у водіїв і пішоходів, чого треба запобігати і що враховувати, переходячи вулицю. Правила безпеки. Важливо подбати про бачення ситуації дітьми, її аналіз. У разі відсутності відповіді, простежити за аналогічними ситуаціями і підвести дітей до правильного висновку.

Розповіді дітей про те, що трапилося на дорозі, в автобусі.

Коментар ровесників про адекватність чи порушення правил дорослими, дітьми чи водіями.

Профілактика автотравматизму вимагає від дитини вміння самостійно аналізувати дорожню ситуацію, запобігати порушенню правил пішохода, правильно діяти в екстремальних ситуаціях. Збільшення на дорогах легкового та вантажного транспорту, вимагає зміни форм навчання з підготовки юного пішохода. Особливо важливо розвивати дитячу спостережливість, швидкість реакції. Тому варто, окрім занять, рекомендованих методичними посібниками з навчання дітей правилам пішохода та дорожнього руху, проводити спеціальні тренінги з дітьми з орієнтації в навколишньому середовищі.

Аналіз нещасних випадків з дітьми під час автопригод дозволяє виділити шість основних груп причин дорожньо-транспортних ситуацій:

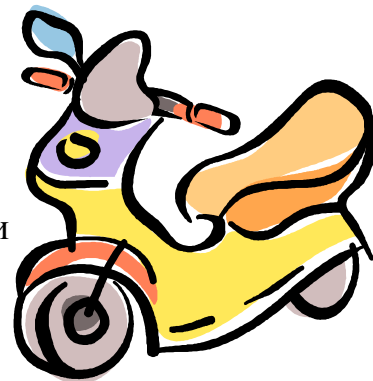
-погано проглядається дорога (колір машини зливається з оточенням);

- ✓ відволікається увага дитини від контролю за рухом автотранспорту;
- ✓ відсутність вміння визначати швидкість руху автомобіля, час його наближення;
- ✓ незнання та слабка орієнтація в плануванні шляху (визначення середини проїзної частини, зупинка на острівцях безпеки-зебрах);

- ✓ раптова поява батьків чи рідних на протилежному боці вулиці (дороги), коли створюється нагальна потреба зустрітися;
- ✓ ігри дітей поблизу дороги, втрата контролю за поведінкою (дитина, іграшка потрапляють на проїзну частину дороги).

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ: «ТРАНСПОРТ»

Мета: Конкретизувати уявлення дітей про засоби пересування людини у просторі: по землі, воді, у повітрі, під землею тощо. Уточнити їх поняття про залізничний, автомобільний, водний, повітряний та підземний транспорт. Знати переваги різних видів транспорту щодо наземного пересування людини пішки, бігцем та ін.

Мотиваційна готовність: Засвоїти правила поведінки у різних видах транспорту, знати правила безпечного користування автобусом, автомашиною, трамваем та ін., розуміти особливості поведінки в транспорті та те, що водію складно управляти при порушенні правил пасажирами та пішоходами. Праця водіїв, пілотів, капітанів та інших ведучих транспорту складна, тяжка і небезпечна. Її слід поважати. Не відволікати від роботи питаннями чи вчинками.

Пізнавальна діяльність: Класифікувати види транспорту за призначенням: легковий, вантажний, медичний, спецпризначення, рятувальний та ін. зосередити увагу на правилах поведінки дорослих та дітей на вулицях та в салонах машин, потягів, автобусів, літаків.

Соціокультурний простір: виставка іграшкового транспорту. Фотовиставка та ілюстровані журнали, книги для розглядання засобів пересування.

Коментар дітей: Яким транспортом ти дістався до дитячого садка? Як горобчик, що стрибає по деревах, потрапив до нас? Яким живим істотам потрібен транспорт? Чи користуються вони транспортом: хто і в яких випадках?

Екскурс-огляд: Подвір'я майданчика, пошук живих істот з визначенням потреби їх у транспорті. **Коментар:** чи бачили діти у засобах пересування живих істот? Чи випадково вони туди потрапили? Як поводитися з ними?

Мовленнєвий розвиток: *Відгадування та складання загадок* про різні види транспорту:

- Один з трубою тягне всіх за собою /Паровоз з вагонами/.

- Маленькі будиночки по місту біжать, хлопчики й дівчатка в будиночках сидять /Трамвай/.
- Полотно лежить, а не доріжка, кінь біжить сороканіжка /Потяг/.
- Я літаю і зірки на крилах маю, і мотор у мене є, що життя мені дає /Літак/.

Читання художніх творів.

Продуктивна праця: виготовлення з парфумо - побутової тари автобусів, автомашин, потягів, літаків, підводних човнів та багато ін., призначених для ігор та дарунків молодшим дітям. Створення конструкторського бюро для виготовлення креслень, цеху моделей, виробничого цеху для виготовлення деталей.

Образотворча діяльність: малювання, ліплення, конструювання з теми: “Відправлюся в подорож” – діти мають визначити місце подорожування та засоби пересування, підібрати відповідні речі, одяг тощо і створити діафільм.

Правила техніки безпеки: При користуванні різними засобами пересування, у залежності від віку дітей, запропонувати намалювати знаки заборони для кожного виду транспорту. Коментар дітей: Що може трапитися під час пересування на землі, в літаку, на човні, пароплаві, в метро?

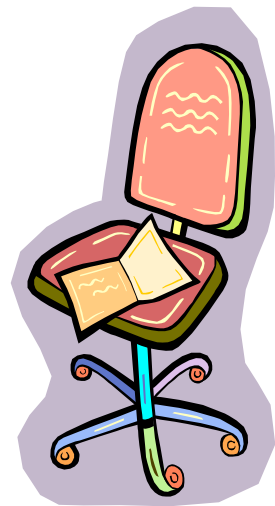
Домедична допомога: Які трапляються негаразди? Як себе поводити? До кого звертатися за допомогою? Як можна допомогти самому собі та іншим?

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАТЬ З ТЕМИ: «ХТО НА ЧОМУ СИДИТЬ, НА ЧОМУ СПИТЬ?»

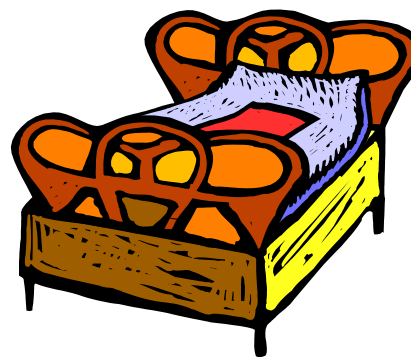
Мета: Узагальнити відомості про меблі, як одну із складових комфортного життя людини. Меблі призначені для створення нормальних приємних умов для організації життя: стільці, столи – для роботи, прийому їжі, підготовці уроків тощо, ліжка – для відпочинку, різні шафи – для схову предметів, одягу, книг, посуду тощо. У залежності від їх призначення мають і назви.

Мотиваційна готовність: Знати правила поводження з меблями, розуміти їх потребу, обережно поводитися з ними, відновлювати їх попередній стан, в разі пошкодження. Вміти класифікувати меблі: для їдальні, спальні, кімнати відпочинку, меблі для дому та подвір'я, автобусів, вагонів, потягу, літака, спеціальних машини для людей різних професій: лікаря, вчителя, швеї та ін.

Соціокультурний простір: Створення нового дизайну в ігрових куточках. Розгляд виставки меблів та устаткування лялькових куточків (облаштувати з допомогою батьків і дітей). Розгляд книг, ілюстрацій, де герої використовують різні меблі тощо.

Пізнавальна цінність: Меблі створені людьми для зручності життя. У різних країнах люди на власний розсуд створюють меблі (приклади народів Півночі, Півдня). Чи були меблі у первісних людей? (Розгляд картин про печерних людей). Меблі виготовляють з різних матеріалів: дерева, заліза, скла, пластмаси, гуми (надувні) тощо.

Пошук-екскурс: Які меблі у інших живих істот: комах, метеликів, пташок, собак, котів, мишей та ін? На чому вони сидять? Кому з них потрібні стільчики? На чому сплять живі істоти, що слугує їм ліжком? А чи є шафи у комах, тварин? Де вони зберігають своє добро? Що у них зберігається? (Собака зариває кістки в землю, білочка в дуплі влаштовує хованку, сорока у гнізді складає блискучі речі, які відшукала у довкіллі, леопарди підвішують на деревах не з'їдений харч, щоб ним не заволоділи інші хижаки тощо).

Мовленнєвий розвиток: Коментар дітей за попереднім пошуком-роздумом, читання казки Чуковського “Муха-цокотуха”. **Відгадування загадок:** «Шість ніг, дві спинки, одна голова. Де це бува?» (Людина на стільці); «Має чотири ноги, але не звір. Має пір'я і пух, але не птах» (ліжко); «У кожного в домі така дивина: братів аж чотири, а шапка одна» (стіл).

Образотворча діяльність: Облаштуємо дім для... Дитина самостійно обирає живу істоту, для якої відтворить хатинку. Мовленнєвий коментар щодо реальності чи казковості створених сюжетів. Для діяльності можна використати малювання, ліплення, конструктивну діяльність.

Продуктивна праця: Виготовлення іграшкових меблів у куточок ляльок. Старші діти планують проекти, спільно з школярами чи педагогами заготовлюють частини меблів, з'єднують. Діти середнього віку розфарбовують та прикрашають їх. Малюки граються з ними, облаштовують лялькові куточки.

Аналітична діяльність: Кому потрібні меблі? Чи можна жити без меблів? Як можна виготовити меблі?

Правила техніки безпеки: Чи небезпечні меблі? Які випадки траплялися у житті? Меблі – друзі чи вороги?

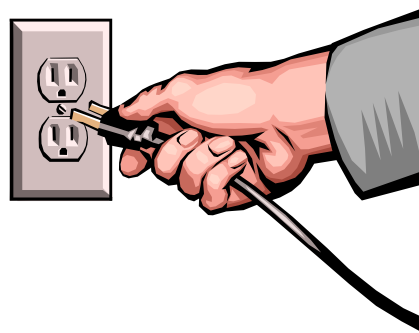
Домедична допомога: Синці, подряпини... як з ними бути?

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ: «ЕЛЕКТРОСТРУМ – ДРУГ ЧИ ВОРОГ»

Мета: уточнити поняття дітей про те, що електричний струм – найзручніша для використання енергія. Електрика допомагає нам в житті: побуті (приготування їжі, опалення, прання, робота телевізорів та інших електроприладів: праски, паяльника, мобільних телефонів тощо), у промисловості (робота фабрик, заводів), транспорті (рух літаків пароплавів, потягів, електромобілів та багато ін.), медицині (робота електроапаратури).

Мотиваційна готовність: Електричний струм виробляється на електричних станціях і передається дротами до жилих будинків, заводів, фабрик тощо. Електричний струм дуже небезпечний, може позбавити людину чи живу істоту життя. Електричний струм не має запаху, кольору, його наявність можна виявити та визначити спеціальними приладами: лічильниками в приміщенні. Електричний струм може вразити при безпосередньому контакті зі струмовивідними частинами устаткування або при перебуванні у зоні обірваних електродротів, чи під лініями високої напруги.

Соціокультурний простір: Протягом дня зосереджувати увагу дітей, де і коли допомагає електричний струм: освітлення, робота електроплити на кухні, електричний годинник, телевізор. Наявність проводів по яких проходить електричний струм. Простежити їх напрямки в межах території дошкільного закладу чи відрізка вулиці. Розглянути книжки, ілюстрації з теми.

Екскурс-огляд: Огляд підрозділів дошкільного навчального закладу, де застосовується електрострум.

Мовленнєвий розвиток: Читання та переказ художніх творів, віршів про електрику в житті.

Придумування та відгадування загадок:

Ухопився за дріт, покотився у світ, повіз близняток цілий десяток /**Електровоз**/.

Без язика живе: не їсть, не п'є, а говорить і співає /**Радіо**/.

Що за диво, що за ящик.

Сам співак й оповідач,

Ще й до того заодно він показує кіно /**Телевізор**/.

Через поле і лісок подає він голосок.

Він біжить по проводах, скажеш тут, а чути там /**Телефон**/.

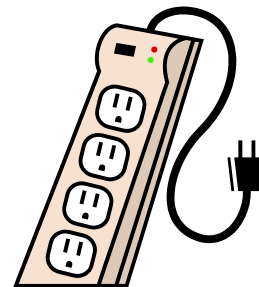
Ну і дім – одне вікно. В ньому кожен день кіно /**Телевізор**/.

Продуктивна праця: Взаємодія партнерів: визначення місць небезпечних для перебування. Завдання додому: принести кусочки ізолюючого матеріалу, який слід підкладати під ноги при контакті з електроприладами. Виготовлення застережних знаків і розміщення їх у приміщенні та по території дошкільного закладу.

Художньо-естетична діяльність: Створення телестрічки “Електрика – наш друг”, “Обережно – ЕЛЕКТРИКА”.

Правила техніки безпеки: Заборонено підніматися на опори, стовпи повітряних ліній електропередач, закидати гілля, інші речі на дроти повітряних ліній, чіпати обірвані дроти і підходити до них близько, чистити електроосвітлювальну апаратуру вогкими ганчірками (для мам та бабусь), торкатися до проводів, ізоляція яких ушкоджена, витягувати за шнур вилку з розетки. Забороняється відчиняти дверцята розподільних шаф, трансформаторних підстанцій, проникати в них, знімати плоди з дерев, гілки яких торкаються дротів. Забороняється самовільне підключення(для татусів) до електроприладів.

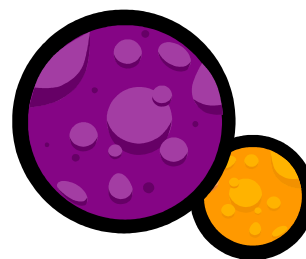
Домедична допомога: У разі ураження струмом: негайно викликати медичну допомогу.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ: «КРУГИ, ТРИКУТНИКИ, КВАДРАТИ НЕ ДАЮТЬ ДИТИНІ СПАТИ»

Мета: Закріплювати та уточнювати знання вихованців про геометричні фігури, проводити їх серіацію, порівнювати.

Мотиваційна готовність: Розуміти, що геометричні фігури відтворюють форму багатьох речей, предметів оточуючого світу, схожі за формою на окремі частини тіл живих істот тощо. Знання про них можуть знадобитися у праці, творчій діяльності.

Пізнавальна діяльність: У школі діти вивчатимуть геометрію, науки про геометричні фігури, їх взаємозв'язки та взаємозалежність. Вчити дітей розумінню будови геометричних фігур, поділу на округлі, кутові, площинні та об'ємні.

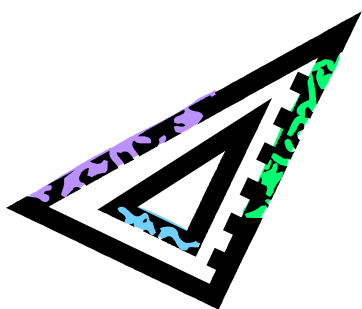
Соціокультурний простір: Наповнити оточуючий простір додатковими речами (посуд, вази, електроприлади, іграшки тощо) для огляду їх вихованцями з уточненням про схожість чи відмінність їх щодо геометричних фігур. Забезпечити дітям можливість визначити їх кількість: один, багато, мало. Рахунок в межах програми.

Екскурс-пошук у природі: У межах приміщення та подвір'я. порівнювати схожість будівель, їх складових, речей, предметів з геометричними фігурами. Споглядання живих істот: свійських в натурі, диких з ілюстрацій для визначення можливості викласти їх обриси з різних геометричних фігур.

Мовленнєвий розвиток: Складання мініоповідань та загадок про геометричні фігури.

Коментар дітей про те, в яких казках та художніх творах зустрічаються речі, схожі формою на геометричні фігури. Де головним героєм виступає куля (колобок)?

Художньо-естетичний розвиток: Розгляд архітектурних споруд, створення міста, будівель з геометричних фігур. Розгляд ілюстрацій про тваринний та рослинний світ – створення аплікацій з геометричних фігур тваринно-рослинного походження, декоративний дизайн. Відображення різних видів транспорту: автомобільного, водного, повітряного, залізничного, підземного з використанням геометричних фігур.

Дидактичні ігри: «Склади героя» оповідання чи казки з геометричних фігур (можна обмежувати використання геометричних фігур: лише з трикутників, лише з овалів чи багатокутників). В залежності від цього завдання ускладнюється. Викладання картин.

Продуктивна праця: Взаємодія партнерів: виготовлення різноманітних іграшкових меблів, площини яких мають певну геометричну форму. Конструювання будівель з різних об'ємних геометричних фігур. Передбачити варіанти.

Техніка безпеки: Дискусія: якої форми речі безпечні чи небезпечні?

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАТЬ З ТЕМИ: «ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ КНИГИ»

Мета: Узагальнити поняття про книгу. Зброшурована одне ціле, оправлена, певна кількість друкованих чи рукописних аркушів про якісь події, відомості про природу та ін.

В

Книги-морська глибина.
Хто в них пірне аж до дна
Той, хоч і труду мав досить,
Дивнії перли виносить
Іван Франко

Мотиваційна готовність: Книга - джерело знань про все, що є на світі. Книги цінні тим, що з них можна про все дізнатися. Книги вчать, розважають, повідомляють про історію, природу, речі, предмети, людей та події з ними, тощо. Книги-підручники – навчають грамоті, письму.

Книги треба берегти, знати правила поведінки з ними.

Пізнавальна цінність: Книга складається з аркушів паперу, на яких вміщено зміст книги: книги-казки, книги-романи, книги-енциклопедії, книги за фахом: медичні,

про будівництво, природознавчі, краєзнавчі, педагогічні та ін.

Книга має покриття – палітурку, обкладинку, з картону, тканини, шкіри для міцності, довготривалості, захисту від забруднення, вологи, деформації. Сторінка – це одна сторона аркуша книги. Літера – спеціальний знак, яким ми позначаємо звук мови, буква.

“Коли хочеш ти читати,
Ти мене повинен знати,
А коли мене не знаєш,
То нічого не вгадаєш”

(Буква)

Розвивати пізнавальний інтерес, бажання навчитися читати.

Майже всі книги супроводжуються малюнками, схемами, кресленнями, планами, фотографіями, які допомагають зрозуміти зміст книги, роблять її цікавою, захоплюючою.

В створенні книги беруть участь письменники, поети, художники, фотографи, креслярі, друкарі та інші спеціалісти.

Соціокультурний простір: Огляд виставки книг (напередодні домовитись з батьками та дітьми про можливість принесення в дитячий садок книг) різного призначення: художніх для дітей та дорослих, професійно-технічних: енциклопедичних, збірки поезії, казок, тощо.

Пошук – екскурс по дошкільному закладу з метою віднайти наявність книг та їх необхідність за призначенням: в груповій кімнаті, кабінеті завідуючої, методичному та медичному кабінетах, харчовому блоці, приймальні та ін.

Мовленнєва цінність: Читання художніх творів про книжки. Відгадування загадок.

Книжки бережно гортай, сторінки не загинай,
Будеш книжки рвати, будуть тебе всі зневажати.

Книга вчить, як на світі жить.

(Книга)

Що мовчить, а розуму вчить.
По білому полю комашки гуляли
Про цікаві речі розповідали.

(Букви)

Якщо ти його підточиш,
намалюєш, що захочеш.

(Олівець)

Коментар дітей та тлумачення загадок і прислів'їв.

Читання казки чи оповідання за замовленням дітей.

Художньо-естетична діяльність: розглядання книжок, ілюстрацій, малювання ілюстрацій для книжок, казок, подій з життя власного та родичів. Виготовлення візерунків до оформлення книг.

Продуктивна праця: Створення книжок за бажанням дітей. Організація групової роботи дітей: казкарів чи поетів, письменників, які придумують

зміст твору; групи художників, що створюють ілюстрації для книжок; групу дизайнерів, які виготовляють обкладинки для замовлених книжок. Книжки-малявки даруються дорослим, батькам та дітям молодшого віку, поповнюють дитячу лялькову бібліотеку.

Аналітична діяльність: Визначення стану книжок, які були на виставці: акуратність чи недбалість у поводженні.

Правила поводження з книгами.

Організація діяльності майстерні по ремонту книг.

Прийняття замовлень на ремонт від вихованців інших груп чи приватних замовників (діти приносять власні книги на ремонт).

Техніка безпеки: Усвідомити правила поводження з інструментарієм, необхідним для відновлення життя книги: ніж, ножиці, клей, папір.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ: «ГРОШОВЕ ДЕРЕВО»

Мета: Уточнити у дітей поняття про українські грошові знаки які діють в Україні. Гроші паперові купюри: гривні та монети різної вартості.

Гроші слугують людям, щоб за них отримувати різні товари, продукти харчування, медикаменти, одяг, меблі та багато іншого, оплачувати послуги: комунальні, проїзд в транспорті, квитки в музеї, кінотеатри.

Мотивація: Розуміти, що гроші виплачують людям за їх працю на заводах, фабриках, в магазинах, установах, школах, медичних закладах та ін. Щоб отримувати гроші, треба вкласти працю. Інші засоби отримання грошей неправомірні і караються законом.

Соціокультурний простір: Велике декоративне дерево, виготовлене з гілля та обвішане гривнями, монетами (саморобні намальовані).

Під склом виставки гривень та монет різної вартості.

Виставка: (По можливості) книг та ілюстрацій грошових купюр і монет інших країн.

Пізнавальний розвиток: Дати поняття, що кожна країна має грошові знаки, які відрізняються назвою і кольором, дизайном, вартістю. Гроші сплачують громадянам держави чи приватні організації за виконану працю.

Кожен має працювати. Які професії знають діти? Ким працюють їхні батьки, родичі?

Мовленнєвий розвиток: Розповідь вихователя про “Грошове дерево”.

“Прокинулась в ранці М.І. вирішила в крамницю за хлібом піти. Зирк, а в кишені жодної копійчини. І вирішила М.І. йти до лісу назбирати грошей. Адже в лісі горіхи ростуть, в саду – яблука, груші, сливи. Мабуть і гроші десь дозрівають... (Коментар, здивування чи заперечення дітей).

Після дискусії педагог продовжує “А все ж М.І. з лісу, саду дістала грошей і зробила покупку” Як це сталось?

Відповідь: назбирала горіхів, ягід, які продала на ринку і за гроші купила необхідне.

Читання казки братів Грим “Горщик каші”. Що людина може отримати дарма? Коментар дітей.

Питання дітям: То все ж таки, де люди беруть гроші. (На роботі).

А де бере їх керівник, директор установи, заводу, фабрики (З банку). А в банк звідки потрапляють (з монетного двору, від людей, що їх зберігають в банку)?

Ігрова діяльність: Сюжетно-рольові ігри “Магазин” (різні призначення) “Банк”, “Монетний двір” (виготовлення паперових купюр та металевих грошей з картону, пластика).

Екскурсія: До найближчого торговельного закладу чи банку: спостерігати за клієнтами та покупцями, офісними службовцями.

Споглядання людей різних професій в межах та поза межами дитячого садка.

Аналітична діяльність: Про гроші. Як їх заробляти? Як витратити? Як зберігати? Правила користування грішми. Санітарно-гігієнічні правила поведіння з грошовими знаками, тлумачення прислів'я:

Тяжко тому, хто не хоче робить.

Щоб рибу їсти, треба у воду лізти.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «ЧОБІТКОВЕ ДЕРЕВО»

Мета: Формувати у дітей поняття про те, що тіло людини в певних умовах потребує захисту: одягу, взуття, головних уборів тощо. Людина захищає власне тіло від холоду взимку, восени – від вологи, коли йдуть дощі, влітку – від спеки; ноги потребують захисту не лише від холоду чи спеки, але і від поверхні землі чи інших площин, по яких ходить людина і може травмувати ноги.

Мотиваційна готовність: Знати, як правильно захищати ноги від метеорологічних умов та навколишнього оточення. Знання необхідні для того, щоб застерегти організм від простуди, переохолодження, травмування і всляких захворювань.

Пізнавальна цінність: Розрізнити взуття за сезонністю: зимове, весняне, літнє, за призначенням: робоче (в залежності від професії: водолаза, будівельника, електромонтера), ділове, святкове, спортивне, домашнє.

Соціокультурний простір: Виставка взуття для дорослих, дітей, ляльок, людей різних професій.

Екскурсія у соціальне довкілля: Відшукати людей різних професій, розглянути їх взуття, пояснити особливості.

Екскурс-пошук в природне довкілля: Спостерігати за представниками живих істот (кішка, собака, мурахи, птахи та ін.) чи мають вони взуття, чи потрібно воно їм. Особливості будови кінцівок тварин, комах, жуків, метеликів, риб тощо. (М'які подушечки у котів, собак, ратиці у свині, копита у коней та корів, кігті вкриті рогівкою у птахів та ін.).

Мовленнєвий розвиток: Розповідь вихователя про маленьку Ганнусю.

Після веселого літнього теплого дощу, пострибавши разом з жабенятами по калюжах та провівши в далеку мандрівку паперового човника, босонога Ганнуся вибігла на вулицю і завмерла: мимо неї потоком крокували туфельки, босоніжки, сандалики, кеди, кросівки, шкіряні, сап'янові, оксамитні, пластикові. З блиском, різнокольорові, яскраві, з гарними застібками та ремінцями – аж в очах потьм'яніло!

“Звідки Ви? Де такі є?”- розпачливо вигукнула Ганнуся. Та всі поспішали.

“Та ж я теж хочу такі!- із сльозами на очах вигукнуло дівча і у відповідь раптом почула: “Як де? В лісі на дереві!”

Довго стояла дівчинка, роздумуючи, на якому ж дереві таке гарненьке взуття. І побігла дідусь кликати до лісу. У лісі блукали вони, минаючи привітні кетяги суниць, не слухали зозулю, не доганяли барвистих метеликів, все блукали і блукали. Здивувався старенький: “Чого ж ти шукаєш, Ганнусю?”

“Чобіткове дерево” – прошепотіла знівечено дівчинка.

Чобіткове дерево”? – перепитав дідусь і весело розреготався.

“Та ж чобітки і туфельки навколо тебе бігають!”

Глянула Ганнуся – нема чобіток, тільки стадо корів пасеться на лузі, в озері бавиться свиня з поросятами, колишеться льон синім небом, наливається зерном конопля. Що хотів сказати дідусь? Чи знаєте Ви, діти?

**Коментар дітей щодо роздумів Ганнусі.
Читання віршів М.Познанської, О.Благініна.**

Правда ж, мамо, я великий
Правда ж, мамо, я великий.
Сам взуваю черевики,
Зашнуровую шнурочки.
Сам вбираюся в сорочку.
Сам лише і руки мию.
Сам зачісуватись вмю.
І не плачу я ніколи.
Скоро я піду до школи.

Навчу брата чобітки взувати
Я умю узуватись,
Схочу, взуюся умить.
І малесенького брата,
Цього хочу я навчить.
Чобітки є в нього:
Цей на ліву ногу,
Цей – на праву ногу,
От і йдем в дорогу.

Пригадування та тлумачення прислів'їв, приказок, загадок: “По болоту гуляють, а коли сухо – відпочивають”(гумові чобітки), “Тримай голову в холоді, ноги в теплі, проживеш довгий вік на землі”, “Чисті чоботи швидше ходять”.

Дидактичні ігри: “З чого пошите твоє взуття” (відібрати клаптик того матеріалу, з якого виготовлене взуття дитини: шкіра, замінник шкіри, тканина, пластик тощо).

“Взуй ляльку по сезону” на пропозицію педагога взути ляльку, діти швидше вибирають взуття (картинки, чи натуральне, лялькове, відповідно виставленого знаку: зима, осінь, весна, літо).

Продуктивна праця: Моделювання та виготовлення зразків лялькового взуття з паперу, картону, тканини тощо. Добір прикрас до взуття та розфарбовування його. Плетіння сандаликів для ляльок.

Оволодіння вмінням догляду за взуттям: Вміння почистити взуття від бруду, насухо витерти, змастити ваксою. Після процедури догляду вимити руки з милом. (Старші вихованці). Вміти визначити пошкодження взуття та необхідність втручання в ремонт майстра.

Екскурсія до взуттєвої майстерні: “Друге народження взуття” Прослухати розповідь майстра та подивитися, яким стане взуття після ремонту.

Контрольно-аналітична діяльність: коментар дітей та педагога про правила добору взуття, догляду за ним та збереження його.

Художньо-естетична діяльність: Малювання, ліплення, розфарбовування на тему “Мої любі черевички”.

Техніка безпеки: Коментар дітей про те, до чого може призвести використання взуття не по сезону, пошкодженого, замалого чи навпаки – завеликого, чужого тощо.

Домедична допомога дітям, які мають травми ніг. Розробка правил поведіння із взуттям.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «ПОЧУТИ ТА ПОБАЧИТИ ТОГО, КОГО НЕМАЄ ПОРУЧ» (Все про засоби зв'язку)

Мета: Розкрити дітям поняття про різні можливості спілкування: безпосередньо при зустрічі з друзями, ровесниками, дорослими а також перебуваючи на різній відстані: за межами оселі, села, міста, країни. Цьому допомагають засоби зв'язку, які передають образи, речі, події та слухові повідомлення, інформацію. До засобів зв'язку відносяться листи, телеграми, телефони, радіо, телевізори, магнітофони, телеграф, відеотелефон, відео та кінофільми. Передача інформації відбувається з допомогою електричних, звукових хвиль, кабелів, прокладених під землею, проводами та повітрям.

Мотиваційна готовність. Знати про важливість швидкого зв'язку в разі необхідності з потрібною людиною, сім'єю, організацією. тощо. Вміти користуватися наявними засобами зв'язку, в першу чергу телефоном, телевізором, телеграмами, листами та ін. для отримання важливої екологічної чи екстремальної інформації: повідомлення про погоду, важливі події, пов'язані з евакуацією жителів поселень тощо. Володіти технічними навичками користування приладами: включення, запам'ятовування кодів, чисел, проведення набору числового ряду чи коду.

Соціокультурний простір. Організувати виставку справжніх (по можливості) та Іграшкових чи ілюстрованих засобів зв'язку. Коментар дітей про те, що це за речі, яке їх призначення, хто дома володіє певними засобами зв'язку, хто знає і може правильно ними користуватися. Хто може розповісти правила користування тими чи іншими засобами зв'язку.

Пізнавальна цінність: Розпізнавати **засоби зв'язку**, розуміти їх призначення: телефон – для ведення переговорів на відстані, телеграф – для термінового і швидкого інформування людей на значну відстань, радіо для проведення передач про події в житті країни, художніх творів, повідомлень, телевізори – для проведення різноманітних передач: про життя в країні, природу, спортивні передачі, художні фільми тощо Листи для більш тривалого ведення письмових повідомлень, обміну думками.

Пізнавальна цінність. Виявити наявність знань і вмінь у вихованців правил користування засобами зв'язку. При листуванні вміння написати правильно адресу відправника і адресата листа. Чітко і зрозуміло викласти зміст листа. Запечатати його в конверт та віднести і кинути в поштову скриньку. При необхідності послати телеграму необхідно: йти на телеграф, отримати бланк телеграми і заповнити адресу адресата та короткий зміст повідомлення, передати телеграму телеграфісту, сплативши відповідну вартість обслуговування. Користуючись телефоном треба визначити, чи він не відключений від мережі, після цього визначитися який потрібно номер телефону, набрати його і дочекатися відповіді. Розмову вести відповідно мовленнєвого етикету. Обов'язково дотримуватися правил техніки безпеки при користування телевізором. Треба знати розетку для вмикання, послідовність

включення каналів та їх зміну. Бажано без дорослих не вмикати телевізор, бо це може привести до прикрих випадків.

Пошуково-дослідницька робота: Аналітична діяльність дітей про засоби комунікацій дітей та дорослих: мобільний зв'язок, радіопередачі, телепередачі, безпосередні комунікації

.Коментар дітей про те, який зв'язок найзручніший, а який може бути недоступний. Правила етикету.

Екскурс-огляд по приміщенню дошкільного навчального закладу, його території з визначенням існуючих засобів зв'язку в приміщенні, на території та можливістю встановити з кимсь зв'язок.

Екскурсія в поштове відділення, на телеграф. Спостереження за діяльністю працівників та відвідувачів. Відправити листи друзям, надіслати вітальну телеграму ровеснику, тату чи мамі.

Мовленнєвий розвиток: Читання та розповідання поетичних творів Леоніда Полтави „Диво-апарат,” Тамари Журби „Телефони”, Романа Завадовича, „Доркова радіостанція”, В.Гірського „Телеман”.

Відгадування та придумування загадок про засоби зв'язку :„У Києві говорить, а у нас чути” (Радіо), „Що за диво, що за ящик. Сам співак й оповідач .Ще й до того заодно він показує кіно” (Телевізор). „Через поле і лісок подає він голосок. Він біжить по проводах, скажеш тут, а чути там”.(Телефон).

Збоку марка і картинка,
В круглих штампах груди й спинка,
Їхав, летів, по морю плив, по дорозі йшов
І, нарешті, нас знайшов. (Лист).

„Вона висить на виднім місці
І цілий рік ковтає вісті” (Поштова скринька)

Складання листів рідним, знайомим, друзям. Підготовка телеграм коротких за змістом і чітких для розуміння.

Коментар дітей: Про що дізналися Ви через листи, телеграми, слухаючи радіо, дивлячись телепередачі? Якими засобами зв'язку Ви володієте? Який спосіб зв'язку Вам найбільш припав до вподоби і чому?

Які засоби зв'язку є у кожного вдома?

Образотворча діяльність. Складання „німих” листів, підготовка „телепередач”, радіопередач у вигляді концертів художньої самодіяльності, оповідей про цікаві історії з життя дітей..

Продуктивна праця, спільна діяльність з партнерами. Створення телецентру (виготовлення телевізорів, організація передач саморобних телефільмів тощо), організація поштового відділення з прийомом листів, посилок, бандеролей та ін. Виготовлення іграшкових телефонів для ігор з малюками.

Правила безпеки користування засобами зв'язку. Коментар дітей.

При враженні електрострумом негайно викликати швидку медичну допомогу.

Світ людей

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «ХУДОЖНИКИ НАВКОЛО НАС»

Мета: Розкрити важливість та красу фаху „художник». Визначити з дітьми, кому і де необхідна його майстерність: при створенні художніх картин про оточуючий світ-людей, живих істот, природу, космос, всесвіт тощо. Створення дизайну для краси наших приміщень, житла, одягу,

Мотиваційна готовність знати ,що краса необхідна людині в житті, і саме художники володіють вмінням створювати красиве: картини, оздоблюють речі, перетворюючи їх у вироби мистецтва, прикрашають будівлі, предмети побуту створюють ескізи художніх вишивок, тканин, шпалер, килимів, малюнків для казок та художніх творів та ін.

Пізнавальна цінність: знати, що художниками називають людей, які вміло користуються засобами передачі (олівцями, фарбами) зовнішніх ознак оточуючої дійсності, або ж змінюють її в залежності від потреби : прикрашають , роблять малопомітною-маскують тощо.

Соціокультурний простір: Створити дітям можливість познайомитися з різними проявами творчості художників: влаштувати виставки картин, малюнків, посуду дитячих меблів, тканин, предметів побуту , іграшок тощо. Дозволити дітям розглянути наявні речі, спробувати скопіювати чи відтворити до візерунків, прикрасу.

Мовленнєвий розвиток: Пригадати та придумати загадки про художників, прислів'я та приказки.

Екскурсія – пошук: загадка – жарт „Де побував художник?” Пошук – екскурс по дошкільному навчальному закладі з метою дізнатися, де не обійшлося без художника: в групових кімнатах, музичній та спортивній залах, в холах, методичному , медичному кабінетах, приймальні, кабінеті завідуючої. Аналітична діяльність: вміти бачити зусилля художника не лише в картинах, ілюстраціях, але і в оздобленні речей, меблів, посуду, тканин тощо.

Образотворча діяльність: перетілитися в художника: пейзажиста, портретиста, дизайнера тощо. Малювати картини природи для створення картинної галереї. Створити виставку дитячих картин на теми „Наш дитячий садок”, „Рідна оселя”, „Мої найкращі друзі”, „Про кого я дбаю” та інші. Виготовити портрети вихованців групи, ровесників, рідних за бажанням дітей. Запропонувати дітям візерунки для виготовлення тканин, килимків, скатертин, серветок тощо. За допомогою штампів-печаток виготовляти візерунки, оздоблювати лялькові платтячка , хлопчачі сорочечки, чоловічі жупани, різноманітний посуд тощо.

Продуктивна праця: Організувати фабрики тканин, килимів, шпалер, посуду . залучити дітей до оздоблення їх, творити майстерні, ательє по виготовленню одягу, прикрашати його.

Аналітична діяльність: Порівнювати картини, малюнки, ілюстрації за змістом, способом передачі сюжету, кольоровою, гамою, емоційним відчуттям тощо

Техніка безпеки: Знати правила поводження з фарбами, Дотримуватися правил користування ними.

Домедична допомога.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК З ТЕМИ «ДЕНЬ РАДОСТІ»

Мета: вчити дітей розуміти свій внутрішній стан. Розвивати самостереження. Вчити визначати відчуття (приємно, гарно, неприємно). Уточнити поняття "веселий", "радісний" та їм протилежні - "сумний", "схвильований", "ображений". Вчити визначати внутрішній стан та самопочуття за зовнішніми їхніми проявами, ознаками у ровесників, дорослих.

Мотиваційна готовність. Дійти висновку про необхідність розуміння того, в якому стані перебувають оточуючі, щоб їм співчувати, стати в пригоді тим, хто потребує уваги, допомоги, підтримки. Вміти розрізняти життєві ситуації (сумні, веселі, радісні, небезпечні, екстремальні).

Пізнавальні цінності. Аналітична діяльність щодо розуміння людських взаємин, ситуацій життя, які сприяють прояву певних емоцій, вміння їх помічати, розуміти, передбачати. Допомога, розрада дітей, дорослих в разі потреби.

Вичленити з довкілля ситуації, які ускладнюють життя людини, по можливості допомагати у їх вирішенні.

Соціокультурний простір. Графічні зображення облич дорослих і дітей з виразом різних почуттів. Повітряні кульки із зображеннями дитячих облич (веселих, радісних, сумних, замріяних тощо).

Аналітична діяльність. Визначення вихованцями емоційного стану батьків та дітей, які приходять до дитячого садка. При необхідності спробувати поліпшити настрій (особливо дітей) на краще.

Гра "Фотоательє". Діти відтворюють настрій дорослого, дитини шляхом монтажу обличчя зі складових частин, деталей (очі, губи, лоб, підборіддя ...).
Театралізація. Радість від перевтілення в нові образи, вплив зовнішності, одягу на внутрішній стан дитини, дорослого.

Пошуково-дослідницька діяльність. Знайти елементи радісного, приємного в довіллі, в оточенні тих, кому живеться легко, приємно, радісно.

Питання та коментар. Чи дійсно цим людям завжди легко? Встановити причини смутку чи поганого настрою оточуючих. Простежити як вони виявляють задоволення, радість тощо.

Розвивальна взаємодія партнерів. Педагогіка співробітництва. Творчий фрагмент "Найрадісніший день мого життя", "Кого я порадую?" - малюнок, аплікація, іграшка, саморобна книжка-малюнок, ляльки з повітряних кульок тощо.

Рухливі та словесні ігри "До жени", "Нісенітниця", "Піймай комара" (підстрибувати, ловлячи над головою комаху).

Конструктивна діяльність. Виготовлення приємних сюрпризів малцям та дорослим. Гра "Порадує мене". Ляльковий театр дітей старшого дошкільного віку для малюків.

Питання педагога. Коментар дітей. Що таке радість? З приводу чого радіють дорослі, діти? Які зовнішні прояви радості? Внутрішні відчуття радості? Що хочеться робити, коли радісно? Які прояви радості у інших живих істот?

Пригадати веселе, приємне, радісне в казках, оповіданнях, віршах.

Розповісти про радісне у власному житті, житті сім'ї, рідних та знайомих. Зорієнтуватися, чим може кожна дитина порадувати ровесників, оточуючих дорослих. Підвести до висновку, чим можна засмутити людей, тварин тощо.

Контрольно-корегуюча діяльність педагога та вихованців. Визначення станів прояву почуттів. Запобігання сильним їх виявам. Правила поведіння в час радості, неприємностей, біди чи горя - стриманість.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «РІДНИЙ, ЗНАЙОМИЙ, ЧУЖИЙ»

Мета: розширити та уточнити поняття рідний, знайомий, чужий. Дати дітям зрозуміти, що в залежності від ступеня соціальних контактів, необхідно будувати свої взаємовідносини. Визначити спільно з вихованцями правила поведінки вдома, в дошкільному закладі, гостях, громадських установах, на вулиці тощо.

Соціокультурний простір. В груповій кімнаті у вертикальних вітринах розміщені портрети, фотографії рідних, знайомих, вихованців, працівників дитячого садка, видатних діячів культури (акторів, співаків, письменників) та ін.

Пошуково-дослідницька діяльність. Зібрати "букет" наших знайомих. (Діти відбирають портрети, фотографії знайомих їм дорослих і дітей).

Коментар дітей (Що знаємо про них: прізвище, ім'я, по батькові, де і ким працює, адреса проживання та інші відомості).

Гра. "Познайом, будь ласка, мене зі своїми рідними".

Коментар дітей (Представлення своїх рідних: татуся, мами, дідуся, бабусі, братика та сестрички. Фотографії відбираються і розміщуються на мікровітражах).

Гра "Хто до нас завітав?". За описом зовнішності, жестів, міміки, дій, словесної характеристики, яку дають діти, треба пізнати гостя.

Взаємодія партнерів. Словесно-побутові ситуації "До нас завітали гості".

Коментар та дії дітей (Як зустрічати гостей? Як шанувати гостей? Якби ти був гостем, чого б ти забажав?).

Ігри з гостями "Пізнай по голосу", "Чия долонька?".

Гра "Телевізор" з оглядом вулиці. Коментар дітей "Хто вони?" (рідні, знайомі чи чужі). Що ви знаєте про них?

Визначення дітьми, хто прийшов за їх ровесниками, або "Чий це дідусь?", "Чия матуся?" тощо. Привітати їх, подарувати виготовлений самостійно сувенір (серветку, підставку для олівців, віяло, книжку з картинками або власними віршами та ін.).

Продуктивна праця. Виготовлення нескладних сувенірів, пам'ятних дарунків, портретів та автопортретів. Скульптурна ліпка рідних та знайомих за бажанням.

Коментар з теми "Мої ровесники", "Мої знайомі", "Мої рідні", "Мої товариші" та ін.

Мовленнєва діяльність. Складання словесних портретів, віршів, оповідань, пісеньок з теми, виступи дітей перед батьками та разом з ними. Активізація комунікативної діяльності вихованців. Визначення настрою рідних, знайомих. Познаючись з рідними ровесників, використовуючи відповідний мовленнєвий етикет.

Організація і проведення родинних свят "Моя сім'я", "Наша родина", "Свято матерів", "Свято батьків", "День знайомств" тощо.

✓

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ: «ХТО ЯК СПІВАЄ І РОЗМОВЛЯЄ?»

Мета: Дати поняття дітям про те, що всі живі істоти відтворюють різні звуки, спілкуються один з одним, перебувають у різних станах: спокійні, роздратовані, веселі, схвильовані, сердиті тощо. У залежності від цього змінюються відтінки голосів тварин. Люди користуються мовою. Сила голосу, тембр, емоційні відтінки. Зосередити увагу на розмаїтті голосів птахів в природному доквіллі, свійських тварин та людей.

Мотиваційна готовність: Розуміти важливість мови в житті людей, як засобу спілкування, передачі своїх думок, бажань, почуттів тощо. Викликати у вихованців потяг до оволодіння мовленням, мовленнєвим етикетом, певним тембром і особливо, тоном, інтонацією (питальна, наказова, розповідна) від якого залежить взаємодія. Показати дітям, що живі істоти розуміють мову людини, через чуттєвість тону відчують настрій людини. Люди мають прислухатися до голосів живих істот, визначати їх стан та наміри.

Пізнавальна цінність: Розширити уявлення дітей про те яким чином відтворюються звуки у живих істот. У людини артикуляційний апарат (язик, зуби, горло, ротова порожнина), аналогічний у хижаків, свійських тварин, птахів тощо. А цвіркун створює мелодію потираючи своїми крильцями, деякі комахи „співають” животиками, потираючи один одного хітиновими кільцями, які покривають їх тіла. За допомогою спеціальних приладів вчені дізналися, що риби розмовляють: потріскують, скриплять, щебечуть, і навіть хрюкають. Лелека – безголоса пташка, але потріскує дзьобом.

Соціокультурний простір: У природному чи соціальному докільлі, заплющивши очі зосередитися на звуках, що долинають. Вичленити голоси та звуки живих істот. Назвати їх. Перегляд телепередачі „Світ природи”. Спогади дітей про аналогічні передачі, які вони дивилися з батьками.

Мовленнєвий розвиток: Ознайомлення з художніми творами.

Леонід Полтава

Хто як говорить

Все, що живе на світі,
Уміє розмовляти.
Уміють говорити
Зайці і зайченята,
По своєму говорять
І риби серед моря,
І у садочку пташка,
І у траві комашка...

Говорять навіть квіти
З блискучими зірками...
А як говорять діти?
Так, як навчає мама.
Прийми ж, матусю, слово
Подяки від дитини.
За нашу рідну мову –
За мову України!

Колос

Прислухайтесь, хто як кричить:
„Няв-няв-няв”, муркоче киця,
„Гав-гав-гав”, завів Сірко.
А яка домашня птиця
Промовляє: „Ко-ко-ко?”
Хто на лузі „Му-му-му” гукає?
Хто „Тьох-тьох” співає у садку
Хто так сонце зустрічає:
„Ку-ку-рік, ку-ку-рі-ку?”

Л.Глібов:

Ні рак, ні риба,
Ні звір, ні птиця.
Голос тоненький,
А ніс довгенький.
Хто його вбиває,
Той свою кров проливає.

/Комар/

Рогата корівка реве
Романко травичку рве.

/Корівка/

А.Камінчук.

Сіра Чапля

По болоті – чапу, чапу
Сіра чапля тихо чапа,
А за нею чап-чап-чі
Чапленята – чапачі.

В.Кириленко

Ми пішли до гаю в двох
Я й сестра Даринка.
А в гаю тім тьох та тьох.
Та іще так дзвінко
- Дарко, співанки чиї?
- Це співають /солов'ї./

Коментар дітей: Про взаємо залежність голосу істоти, людини від її стану.

Віршотворення, римування.

Екскурс – пошук в природне довкілля: На майданчику, в полі, в парку, лісі віднайти безпечних живих істот, спостерігати за їх поведінкою, взаєминами з іншими тваринами, людьми, послухати їх голоси, вигляд при різних станах: задоволені, сердяться, лацаться, байдужі тощо. Відобразити їх в рухах, поведінці, голосі „Дізнайтесь хто Я?” – гра, «Який Я?»

Художньо-естетичне виховання: Відтворення в скульптурі тварин та звірів в різних емоційних станах. Зробити виставки „Ми співаємо”, „Ми сердимось. Обережно”. Створити музичний оркестр з передачею голосів живих істот. Проведення виступів художньої самодіяльності вихованців, учнів, батьків тощо. Ігри драматизації за участю героїв: птахів, звірів тощо.

Продуктивна діяльність, взаємодія партнерів: виготовлення нескладних музичних інструментів (кобза, бубон, дзвіночки). Виготовлення книжок маляток з дитячими віршами.

Аналітична діяльність: Як і які живі істоти виявляють своє відношення один до одного, до інших істот. Чи бувають вони радісні, сумні і чому? Про небезпеку спілкування з незнайомими живими істотами: звірами, тваринами, рибами, птахами та комахами. Чому саме?

Правила поводження з ними. Домедична допомога при укусах, травмуванні дитини, людини живими істотами.

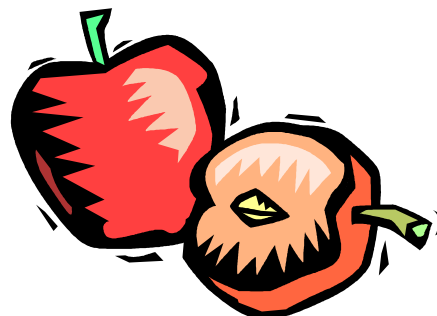
**НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ:
«КОТИЛОСЯ ЯБЛУЧКО...»**

Мета: Ознайомити дітей з галуззю садівництва. Дати поняття про копітку працю людей по вирощуванню плодкових дерев, досягнення високих врожаїв.

Розповісти про вченого помолога Симиренка Лева Платоновича, який вивів багато нових сортів плодкових, ягідних та квіткових культур. Формувати бережне відношення вихованців до природного довкілля, бажання і потребу докласти зусиль до надбання певних навичок по догляду за плодковими деревами Лева Платоновича.

Мотиваційна готовність: Прилучити дітей до думки Л.Симиренка “Хто дихає садом, той дихає здоров’ям, радістю життя, поезією, молодістю, довголіттям”. Формувати інтерес у дітей до оточуючої природи, її багатства, розмаїття. Розповісти про знаменитий сорт яблуні “Симиренко”, груші “Сапіжанка” та ін. Навчати дітей елементарним навичкам догляду за квітами, деревами, кущами. Хто такий «Садівник», – коментар дітей.

Соціокультурний простір: Розглянути панораму фруктових садів в дошкільному закладі, альбом та ілюстрації про Л.П. Симиренка. Переглянути документальний фільм про життя і діяльність знатного вченого Лева Платоновича Симиренка. Поласувати яблуками, власно зібраними в саду, особливо сорт “Симиренко”.

Мовленнєвий розвиток: Дискусія: “Яке яблучко найсолодше?”

Читання казки А. М’ястківського “Казочка про яблуньку”, оповідання В.Сухомлинського «Відломлена гілка». Вірші І. Драча “Вишневий сад”. Загадки про фрукти, квіти. Обмін думками: “Хто вирощує сади”, “Чому ростуть ліси та парки”. “Як квіти збираються до клумб та грядок?” Розповіді легенд і казок про надзвичайну яблуню, виохану Левком Платоновичем.

Продуктивна праця, взаємодія партнерів: Закладення мікротеплиць, мікророзсадників, створення мікророзплідників. Групова посильна, безпечна раціональна праця на квітниках, в садах та парках. Формування квіткового дизайну на майданчиках.

Художньо-естетичний розвиток: Розглядання портрета знатного вченого та його рідних. Відтворення на папері людей, що продовжують справу Л. Симиренка, агрономів, садівників, простих людей, які дбають про зелені шати рідної Землі, про смачні, солодкі ягоди та фрукти, красиві квіти. Слова “садівник”, “квіткар”. Малюнки та аплікації з теми: “Букет квітів Левку Платоновичу”, “Рожевий сад”, “Сніжний сад”, “Фантастичні квіти” вирощені дітьми та багато ін.

Аналітичні висновки: Які види робіт можуть виконувати діти по догляду за плодовими деревами, квітами, ягідниками: вирощування квітів, відщипування порості на деревах, розпушування пристовбурних кругів, виявлення хворих дерев та рослин, збір врожаю, насіння квіткових рослин.

Обладнати фотовиставки про сади, квітники дома у вихованців, про людей, що дбають про природу, люблять її.

Виставка про Симиренка: Меморіальний комплекс, садиби, станції дендропарку, Мліївський ордена Трудового Червоного прапора науково-дослідний інститут садівництва України ім. Л.П. Симиренка.

Безпека діяльності: Виконувати лише роботи з дозволу та під наглядом дорослих.

Перша домедична допомога при елементарних травмах: подряпинах, синцях, порізах тощо.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАТЬ З ТЕМИ: «ЯКЩО ХОЧЕШ БУТИ ЗДОРОВИМ!»

Мета: Дати дітям розуміння понять “здоров’я”, “не здоров’я”.

Підвести дітей до виявлення основних ознак здорової чи нездорової (хворої) людини чи дитини, живої істоти (тварини, рослини).

Формувати у вихованців бажання завжди бути здоровими, для чого турбуватися про власне здоров’я, орієнтуватися на ідеал І. Піддубного.

Показати переваги здорової людини та проблеми особистості, що постійно хворіє: фізіологічні, психологічні, фінансові тощо.

Показати переваги життя та користь від здорової людини.

Мотиваційна готовність: Вміти визначати стан та рівень здоров’я живих істот: людей, дітей, тварин, та рослин.

Розуміти залежність стану їх від певних чинників, зокрема: умови життя, активний спосіб життя, профілактика захворювань.

Переконати вихованців у необхідності дбати про власне здоров’я шляхом виконання певних фізичних прав, правильного та достатнього харчування, в разі потреби застосування профілактичних заходів та медикаментозного лікування, збереження оптимістичного настрою.

Виховання у дітей звички дбати про живих істот, що їх оточують: бути уважним до їх зовнішнього вигляду та поведінки, як ознак того чи іншого стану здоров’я, вживати заходів до оздоровлення тварин і рослин, в разі потреби звертатися до ветеринара чи садівника.

Дотримуватись правил природокористування. Виховувати любов і бережне відношення до всього живого.

Соціокультурний простір: Піктограми людей, дітей, тварин, рослин в різних станах існування, картинки, ілюстрації з життя людей та представників рослин, тварин, хижаків риб, комах.

Дидактичні ігри “Кому що потрібно?”, “Де друзі, а де вороги?”, “Хто потребує допомоги?” та ін.

Виявляти схильність до аналізу явищ, встановлення взаємозалежності між різними об’єктами природного довкілля, намагатися позитивно вплинути. Людина – живі істоти, рослини, тваринний, рослинний світ.

Пошуково-дослідницька діяльність: В процесі повсякденної діяльності з дітьми зосереджуватися на тому, що сприяє здоров’ю: ранкова гімнастика

тренує м'язи всього організму, робить нас міцнішими, спритними, здоровими. А чи роблять гімнастику звірі, риби, свійські тварини. За рахунок чого вони міцні та сильні?

Дискусія. Загартовуючи вправи: ігри з водою.

“Пересади качечку”

У посудині з охолодженою водою плавають каченята. Дитині необхідно пересадити качечку з водоймища в гніздечко. Качечку брати перемінно правою та лівою руками, щоб забезпечити занурювання обох рук у воду. (Замість качечок можна використати рибок, човники та інші іграшки).

“Дістань камінець”

На дні посудини з охолодженою водою (глибина та температура води по потребі в залежності від завдань загартування) лежать камінці чи інші предмети. Діти дістають їх почергово лівою та правою руками.

“Умий личко холодною водою”

Дітям пропонується умити обличчя холодною водою, подивитися на розчервонілі щічки.

Мовленнєва діяльність: тлумачення дітьми прислів'їв:

Найбільше багатство - здоров'я.

Тримай голову в холоді, ноги – в теплі - проживеш довгий вік на землі.

На похиле дерево й кози скачуть.

Здоровим все здорово.

Здоров'я маємо – не дбаємо, а втративши – плачемо.

Хто день починає із зарядки, у того здоров'я в порядку.

Ходи більше – проживеш довше.

Багато ходити – довго жити.

Складання дітьми програми оздоровлення власного організму: самоспостереження, самоаналіз, визначення засобів корекції (спільно з педагогом). Вивчення вірша.

О.Пархоменко

Щоб зрости силачем

Пташка цвенькає в саду:

Годі спати, братику!

Я хутенько з хати йду,

Я роблю зарядку.

Раз, два, раз, два.

М'язи наче тятива.

Щоб робити звичні

Вправи гімнастичні!

Хочеш бути силачем –

Подружи зі спортом:

З ковзанами і м'ячем,

Стадіоном кортом!

Платон Воронько

Не будь козою!

Іде коза, стоїть лоза

Густа, рясна, зелена.

- Яка краса! –

І ти, мала,

Що в сад пішла

Ранньою порою,

Не рви квіток,

- Кричить коза – Не псуй гілок.
 - Ця вся лоза для мене! Не будь, мала, козою!
- І у кози аж дві сльози,
На radoшах повисли.
Тріщить лоза, гризе коза -
І вся красу погризла!

Гігієнічні процедури: Оберігають організм від бруду, мікробів, захворювань.

Коментар: Чи вмиваються і купаються тварини, комахи, птахи? Як вони чистять своє тіло? Обмін думками.

Процес прийому їжі. Визначити користь страв, якими харчують дітей. Хто про це дбає? Як і що споживають інші живі істоти? Як вони видобувають їжу? Найсмачніші страви. Корисні страви.

Розповіді з досвіду.

Екскурс по території дошкільного закладу: визначення стану рослин, організація їм необхідної допомоги: обкопати, розпушити землю, полити, звільнити від сухого гілля тощо. Проведення екологічної стежини.

Денний і нічний сон вихованців: кому він потрібен. Як сплять тварини, рослини? **Диспут.**

Розвивальна взаємодія партнерів. Педагогіка співробітництва: Створення телефільмів, набір картинок з тем: “Гімнастика для хижаків”, “Як хто добуває їжу”, “Хто коли і скільки спить”.

Аналітична діяльність: Підвести дітей до висновку: все живе потребує харчування, житла, догляду. Хижаки самостійні. Коні-скакуни. Елітні корови, свині. Люди.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ: «ГЕТЬМАН БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ»

Мета: Поповнити знання дітей про гетьмана Богдана Хмельницького, першого державотворця. Його зовнішній вигляд, характер і звички за свідченням істориків. Розповісти про малого Богдана, його сім'ю, місце народження – село Суботів.

Богдан Хмельницький – вождь українських козаків, що відстоювали самостійну державу.

Знати, що ми живемо в Україні, яку очолює президент.

Мотиваційна готовність: Розширити поняття про нашу країну – Україну, в якій багато міст, сіл. Розглянути карту України, знайти рідне місто Черкаси, інші міста, по можливості села. Вправляти дітей у плануванні свого подвір'я, майданчика дитячого садка, вулиці, яка прилягає до нього. Розуміти, що

двори, подвір'я складають вулиці, вулиці – села та міста, а міста і села – нашу країну. Любити і берегти свою Батьківщину.

Пізнавальна цінність: Країну очолює уряд, який дбає про людей. Перший, хто створив українську державу – Богдан Хмельницький. У нього були сподвижники, які вели козацьке військо на боротьбу з тими, хто її поневолював: татари, поляки та ін.

Соціокультурний простір: Передбачити в цей день харчування дітей козацькими стравами, як то: гетьманський борщ, куліш, галушки, пампушки, рибна юшка, гречані млинці, узвар, калиновий напій тощо. Виставка повсякденного та святкового козацького одягу, зброї. Розгляд портрета Богдана Хмельницького та його соратників: козаків Байди Вишневецького, Максима Залізняка, Петра Сагайдачного.

Мовленнєвий розвиток: Екскурсії на Богданову гору, с. Суботів, Холодний Яр. Справжні та уявні (для інших регіонів) з використанням фотовиставок, кінофільмів, ілюстрацій.

Екскурсія до краєзнавчого музею з показом картин М.Кладніцького “Пам’ятник Богдана Хмельницького на горі”, “Озеро на Богдановій горі”, “Т.Г. Шевченко на Кам’яній горі” та ін.

Розповіді та читання уривків творів про козаків, їх життя та діяльність, неперевершену мудрість, кмітливість, відданість українському народові.

Розгляд портретів Богдана Хмельницького, репродукції художників, визначення його характеру з виразу обличчя тощо.

Перегляд слайдів та діафільмів, відеофільмів про пам’ятники славному гетьману в Чигирині на Черкащині та в Києві.

Читання художніх творів:

Л. Бондарчук

Що таке Батьківщина

Що таке Батьківщина
За віконцем калина,
Тиха казка бабусі,
Ніжна пісня матусі,
Дужі руки у тата.
Під тополями хата,
Під вербою криниця,
В чистім полі пшениця.

Платон Воронько

Облітав журавель
Сто морів, сто земель.
Облітав, обходив,
Крила, ноги натрудив.
Ми спитали журавля,
- Де найкраща земля?
Журавель відповідає:
- Краще рідної немає.

Фізичний розвиток. Проведення козацьких забав, показ та оволодіння деякими видами козацького військового мистецтва: лук, аркан, гопак як вид боротьби.

Рухлива гра.

“Хто швидше напоїть коня”

Діти стоять в двох колонках на відстані 10-15м від “колодязя”. По сигналу ведучі біжать до “колодязя”, зачерпують воду у маленьке відерце і швидко повертаються назад до коня, виливають воду у відро. Далі гра продовжується поки одне з відер не заповниться до країв водою.

Продуктивна праця: Спорудження козацького табору та головного куреня з очеретяних чи трав'яних щитів. Самостійне виготовлення нескладних елементів козацького вбрання чи зброї.

Художньо-естетична діяльність. Розгляд картини Репіна “Запорожці пишуть листа турецькому султану”. Проведення конкурсу дітей-художників на створення картин, малюнків з життя козаків чи гетьмана Богдана Хмельницького (колективні роботи дітей, учнів, батьків, педагогів). Підготовка дітей-екскурсоводів музею Богдана Хмельницького в дитячому садку.

Виготовлення книжок-маляток “Богданова книга”, настільної гри “Козацьке доміно”, “Хто швидше принесе листа козаку?”, “Чого козаку не вистачає?”

Слухання козацьких пісень, дум та легенд.

“Автопробіг” по місцях життя і діяльності Б.Хмельницького: Замкова гора в м. Чигирині, Могутній дуб Залізняка, Мотронинський монастир, Холодноярська республіка (при наявності фотознімків, ілюстрацій).

Техніка безпеки: Яка небезпека чатувала на козаків: де вони проживали, спали, що їли, від кого оборонялися. Чим лікувалися, як оздоровлювалися, які вони були?

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ: «ЧЕМПІОН ЧЕМПІОНІВ»

Мета: Розкрити дітям деякі факти героїчного життя і діяльності Івана Максимовича Піддубного - непересічної постаті світового спорту. “Король чемпіонів, чемпіон чемпіонів”, так прозвали знаменитого борця.

Мотиваційна готовність: Розширити знання дітей про людей спорту, поняття про різні види спорту. Стверджувати у дітей потяг до здорового, красивого життя. Викликати бажання вихованців наслідувати своїх старших ровесників, земляків.

Соціокультурний простір: Створити умови для занять футболом, волейболом, баскетболом, хокеєм, стрибками, бігом. Влаштувати виставку книг про людей спорту. Фотовітрини рідних, знайомих, батьків у спорті, знаменитих спортсменів: Піддубний, брати Клички тощо.

Пізнавальна цінність: Повідомити, що Піддубний – шестиразовий чемпіон світу, сорок років провів на арені цирку. Виступав у багатьох країнах світу: Англії, Голландії, Німеччині, Румунії, Бельгії, Австрії, Франції на карті світу знайти ці держави.

Народився на Черкащині, у селі Красенівка Чорнобаївського району. Його звитягу, мужність, багатирську силу мають наслідувати діти та дорослі. На батьківщині Івана Піддубного проводяться Всеукраїнські свята

богатирської сили і прізв'яз Івана Піддубного. Іван Піддубний – приклад для наслідування нинішнього покоління українських спортсменів. Викликати у дітей бажання наслідувати славного Земляка.

Мовленнєвий розвиток: Розгляд портретів, ілюстрацій, альбомів про Івана Піддубного та членів його родини. Організація Галереї слави Івана Піддубного та українських спортсменів, переможців світових чемпіонатів, Галереї спортсменів школи та дитячого садка. Підготовка гідів з інформацією про українського велета та спортсменів.

Відгадування загадок: «Дві дощечки, дві стріли несуть мене з гори» (Лижі); «Бігли два пси, позадирали носи» (Сани).

Проведення козацьких ігор та забав з метою формування фізичних якостей: сили, спритності, гнучкості, витривалості.

Художньо-естетичний розвиток: Створення картин, малюнків, скульптур про Івана Піддубного та інших славних українських спортсменів-переможців, автопортретів.

Продуктивна праця: Спільна діяльність. Робота по устаткуванню споруд для фізичного розвитку дітей: кегельбан, лозобол, мавпячі стежини, медичні стежки, тунель для підлізання, лабіринт тощо.

Правила техніки безпеки при занятті спортом: Створення телефільму дітьми, виготовлення знаків заборони.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ: «СМУТОК ТРЕБА РОЗРАЯТИ»

Мета: Формувати у дітей поняття про різні стани людини, її переживання. Вміти бути спостережливими щодо оточуючих людей. Визначати по можливості причини їх смутку, поганого настрою. Викликати у дітей потребу покращити самопочуття ровесника чи дорослого, розраяти його смуток, допомогти у вирішенні якоїсь справи, втішити. Вчити навичкам самоаналізу, розуміння власного внутрішнього стану, а звідси і переживань оточуючих. Вчитися коректувати власний стан.

Мотиваційна готовність: Необхідність бути співчутливим, доброзичливим, спроможним потурбуватися про людину чи живу істоту, що потрапила в біду, неприємність тощо. Вміти визначити, кому із рідних, близьких, знайомих чи незнайомих потрібна турбота, допомога.

Пізнавальна діяльність: Знати слова, протилежні за змістом. Приклад: “сумний” – радісний, веселий, життєрадісний, бадьорий.

Вияснити причини, що засмучують дитину, дорослу людину або живу істоту. Чи сумують птахи, тварини та інші живі істоти? Вияснити причини їх поганого настрою, пригніченого стану. Вміти класифікувати причини: голод, спрага, відсутність житла, образа іншими, хворобливий

стан, нанесення травм різної складності, туга за рідними, близькими, товаришами, відсутність цікавинок в житті, безпредметна діяльність тощо.

Вміти визначати життєві ситуації, що негативно впливають на людину. Знати, що пригнічений стан погіршує фізичні та психічні відчуття.

Соціокультурний простір: Піктограми (сумні, пригнічені, веселі, злі, пихаті та інші) облич дітей, людей, живих істот. Картини, ілюстрації, малюнки з книг з персонажами різного емоційного стану. Дидактичні ігри: “Хто кому допоможе?”, “Хто кого розвеселить?”, “Хто з ким дружить?”

Соціальний пошук: Діти по обличчю, поведінці оточуючих визначають їх настрій, пропонують свої послуги, щоб розраяти сум.

Коментар дітей: Визначають причини пригніченого настрою дітей і дорослих.

Пошуково-дослідницька діяльність: Пошук-екскурс по дошкільному навчальному закладі. Споглядання дітей, людей, визначення їх настрою. В разі зустрічі з невеселим, сумним – подумати, як і чому сумує людина і як ми можемо допомогти.

Спостерігати за оточуючим живим світом: людьми, птахами, тваринами, комахами – визначати їх стан. Відшукувати причини поганого настрою, по можливості усувати їх.

Мовленнєвий розвиток: Як можна визначити психічний стан людини, дитини: вираз очей, обличчя, постава, мова, поведінка.

Перелік життєвих ситуацій, що пригнічують, засмучують людину.

Пригадати художні твори, де з героями траплялися прикрі випадки.

Запропонувати життєві ситуації для допомоги їм.

Коментар дітей: Що засмучує людей у житті? Як вони поліпшують свій настрій?

Прислів'я, приказки, загадки з теми: «В лиху годину визнаєш добру людину».

«Слова щирого вітання дорожчі за частування».

«Одне добре слово і жорстокий мороз зігріває».

«Вірний друг – найбільший скарб».

«Поміч у свій час як дощ у засуху».

«Одиноке дерево і вітер валить».

«Всі сили віддай, а друга з біди виручай».

«Одне слово привітне, наче сад квітне».

«По можливості не кривдь і ромашку».

Тлумачення їх дітьми:

Нісенітниця. Гра “Буває-не буває”. Ігри-пантоміми. Ігри-драматизації.

Читання та розповідання творів, в яких описані сумні події для персонажів.

Розширити словник “сумний” – радісний, веселий, приємно –

неприємно, добрий – недобрий та ін.

Художньо-естетичний розвиток: Створення художнього телефільму “Допоможемо героям казок”, “Виручимо з біди друзів”. Зображення дітьми ситуацій, що покращують становище зневіреного засмученого героя.

Продуктивна праця. Спільна взаємодія партнерів: виготовлення всіляких сюрпризів для дітей та дорослих: іграшок, портретів, прикрас дівчаткам, вишитих хустинок та ін. Виготовлення лялькового, пальчикового і тіньового театрів казок. Показ театрів.

Аналітична діяльність: Визначати емоційний стан ровесників та дорослих, зробити спроби його поліпшити. Відшукати веселе і сумне в оточенні. Застосовувати ігри, пантоміми, інсценізації для поліпшення настрою оточуючих. Визначити умови забезпечення комфортного стану кожного вихованця та працівника дитячого садка.

Техніка безпеки: Правила поведіння в час неприємностей, біди, горя. Стримувати сильні емоції, шукати як покращити власний стан здоров'я та оточуючих.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАТЬ **З ТЕМИ «ЛЕДАЧА ПОДУШКА» АБО «ЛІНИВОМУ ВСЕ НІКОЛИ»**

Мета: Розширювати поняття дітей про людські якості. Вияснити, як діти розуміють слово “лінивий”. Простежити на поведінці людини та живих істот прояви лінощів. Вияснити їх причину. Визначити основні прояви лінощів, протилежну їм якість поведінки, працьовитість.

Мотиваційна поведінка: Усвідомити, що людині мають бути притаманні позитивні якості характеру. Працьовитість приносить задоволення, є проявом доброти, мудрості, турботи про себе та інших. Залучити до самоаналізу на предмет виявлення в себе елементів такої якості, як “лінощі”, як вони проявляються, запропонувати дітям подумати, як позбутися лінощів.

Пізнавальна цінність: Дати поняття про “лінощі” як стан небажання працювати, щось виконувати без всілякої на те причини: як то хворобливий стан, інвалідність, відсутність практичних навичок певної діяльності тощо.

Соціокультурний простір: Створення умов для проведення спостережень в природному та соціальному довкіллі з теми “Хто чим займається”. Люди різних професій найближчого оточення, птахи, тварини, комахи, які перебувають на подвір'ї чи поблизу, за його межами. Піктограми, ілюстрації, книги з зображенням живих істот в діяльності та на відпочинку.

Мовленнєвий розвиток: Ознайомлення дітей з художніми творами В.Сухомлинського “Ледача подушка”, “Як покарали зайця” П.Воронька “Помогай”, І.Світличного “Лінтюх”.

Іван Світличний.

Лінтюх

Весь день сидить собі хлопчак
Без діла та й міркує так:
“Я ледащо? Я нероба?
А хто зігнав муху з лоба?
Хто найперший снідав зранку?
Хто розбив із чаєм склянку?
Хто котові хвіст зав’язував?
А язик Вам хто показував?
Хто, скажіть, плював в калюжу?
Весь день сидить хлопчак
без діла та міркує так:
“Не пішов до школи – бо щось не
хотілось.
Не зробив уроків – часу не
лишилось

Не зав’язав шнурка – не було охоти
Не сказав добридень – багато роботи
Не напоїв Рекса – бо вода далеко.
не годував кішку – бо теж нелегко.
Мав би повечеряти – та розпозіхався.
Мав би роздягнутися – та в одежі
вклався.
Снилося ледачому, аби він трудився.
тут він так злякався, що аж пробудився.

Перегляд мультиплікаційних фільмів “Антошка”, “По щучому велінню” та ін. Пригадування прислів’їв, приказок, загадок. “Лінивому – все ніколи”. “Праця чоловіка годує, а лінь – марнує”, На чужу роботу дивитися – ситому не бути”, “Силою не хвались, а краще – трудись”, “Хто не робить – той не їсть”, ”П’ять днів не робила, а два відпочивала”, “Хоч три дні не їсти, аби з печі не злізти”, “День гуляє, три – слабкий, а на третій – вихідний”, “Лінь гірше хвороби”.

Коментар дітей: Тлумачення приказок та прислів’їв. “Де трактор ходить, там золота пшениця родить”, “Кожна робота легка, коли охоче її робиш”, “Ховається від роботи, як пес від мухи”, “Той, хто шукає в серпні холоду, натерпиться взимку голоду”, “У ремісника золота рука”, “Маленька праця краща за велике безділля”, “Хочеш бути щасливим, то не будь лінивим”, “Хочеш їсти калачі – не сиди на печі”, “Вересень студений, але ситий”, “Весна красна квітами, а осінь снопами”, “Не моє просо, не мої горобці, не буду відганяти”, “Щоб мати – треба працювати”, “Хочеш багато мати – мусиш мало спати”, “Достаток і запас біди не чинить”, “Без запасу чоловік гине без часу”, “Від прибутку голова не болить”, “Лінивий двічі робить, а скупий двічі платить”, “Дві господині в хаті не дадуть ладу кошеняті” тощо.

Дискусія: Кого вважати лінивим? Ознаки лінивого. “Як перетворити лінивого на роботящого, працюючого”.

Тлумачення: “Кожен майстер колись був невмілим”.

Пошуково-дослідницька діяльність: “Хто лінується?”. Спостереження в соціальному та природному довкіллі.

Продуктивна праця: Взаємодія партнерів з теми “Невмілий стає майстром”.

Спільно з учнями школи, старшими вихованцями виготовляти нескладні поробки: іграшки, малюнки, скульптури, елементи прикрас для малюків тощо.

Художньо-естетична діяльність: Влаштування картинних галерей, портретів, малюнків про людей, жителів природи, їх діяльність.

Аналітична діяльність: Чим різняться люди, живі істоти в поведінці. Чи всяка жива істота, яка бездіяльна, є ледача?

Чи може у свій світловий чи нічний час людина чи істота постійно перебувати в русі, діяльності?

Техніка безпеки: У процесі праці дотримуватись правил безпеки. Коментар дітей: “Кому що треба?” (про роботу людей різних професій). Виконувати лише посильні роботи.,

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ

«ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ»

Мета: Розширити у дітей поняття про те, що кожна людина народжується, тобто з’являється на світ (для старших дошкільнят) в певний день, місяць і рік. Цей день і називається Днем народження. Знати, що кожен має свій день народження, своє ім’я, і варто людей вітати, приносити їм радість в цей день.

Мотиваційна готовність: Розуміти важливість Дня народження для кожної людини, бути готовим радіти спільно з новонародженим, дарувати не лише дарунки, але і своє позитивне ставлення, створювати святкову атмосферу.

Пізнавальна цінність: Розуміти, що в день свого головного свята кожен бажає отримати вітання. Формувати уявлення про те, що може принести радість: добрі слова, побажання, дарунки. Вчитися етикету вітання, правилам добору чи виготовлення подарунків, емоційно-позитивного контакту. Визначити дні народження у своїх ровесників.

Соціокультурний простір: фотовітрини, фотовиставки та альбоми про вихованців групи, коли вони були немовлятами, маленькими (напередодні попросити дітей та батьків принести наявні фотознімки). Фотографії батьків, бабусь та дідусів, братиків та сестричок із зазначенням їх днів народження. Порівняння, групування по днях народження. Розглядання дітей та їх родичів в різні пори життя.

Коментар дітей.

Мовленнєва діяльність: коментар-диспут “Найкращий подарунок” для мене, для матусі, татуса, бабусі та інші.

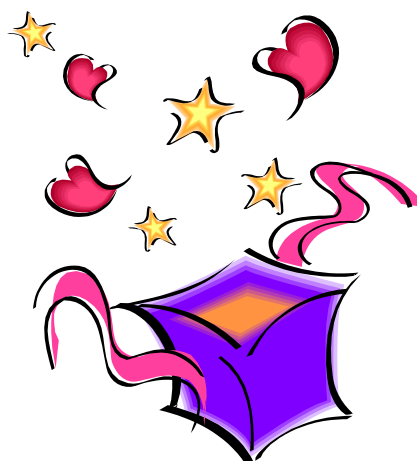
Читання художніх творів Д.Білоуса “Іменини”, В.Сухомлинського “Ім’я”.

Ім’я

Як маленьке немовля
В світ дверцята відчиня,
То дарують йому слово,
Слово – це його ім’я.
 Підростає немовлятко,
 Чи дівчатко, чи хлоп’я,
 Разом з ним росте це слово,
 Слово це – його ім’я.

Будеш поруч ти з цим словом,
Протягом всього життя,
Здогадались, що за слово?
Слово це – наше ім’я.

В.Сухомлинський

Вчити дітей розрізняти життєві ситуації, які можуть супроводити день народження: не прийшов бажаний гість, дарунок не очікуваний і не задовольняє дитину, зіпсували любиму іграшку чи подарунок тощо. Вміти стримувати негативні прояви емоцій, бути доброзичливим і привітним.

Коментар: Розробити правила поведінки в присутності гостей: коли ти – в ролі господаря, та коли ти – гість.

Аналітична діяльність: Скласти з наявних фотографій стежину святкових дат для вихованців та їх родичів: визначити як їх будемо вітати: якими дарунками, концертом та ін.

Художньо-естетична діяльність: Виготовлення портретів, подарунків, скульптур, картин, книжок та діафільмів (за бажанням дітей та враховуючи наявні матеріали).

Дослідницька діяльність: “Чим відрізняється день народження сьогодні від тогорічного”. Обстеження дитини: як я виріс, зміцнів, змінився зовні: одяг, зачіска, чому навчився, що вмію та ін. Вимірювання росту, ваги іменинника, фотографування. Спільне свято для іменинників чи іменинника. Програму свята і виконання забезпечують старші вихованці під керівництвом педагога. На концерт запрошуються родичі.

Техніка безпеки: З метою профілактики отруєння, забороняється внесення в дошкільний заклад харчових продуктів, окрім овочів та фруктів.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «ДОБРО І ЗЛО ОКРЕМО ЧИ РАЗОМ ЖИЛО?»

Мета: розширювати розуміння дітьми емоційного стану дорослих та дітей. Бачити прояви позитивного та негативного настрою людини. Знати, що людина перебуваючи у хорошому настрої може бути доброю, веселою, розважливою, співчуваючою. Уточнити у дітей, що вони розуміють під словом „добро” „добрий”, „доброта”. Виявити, чи уявляють вони протилежну якість людини: „зло”, „злий”, „злість”. Розширити поняття добра та зла.

Мотиваційна готовність. Діти мають чітко відрізнити добрі дії, вчинки, поведінку, слова. Намагатися діяти лише так, щоб не скоїти лиха, неприємностей ровесникам, дорослим, знайомим і чужим, а також живим істотам на Землі. Знати, що шкідливі дії приносять зло людям, рослинам і тваринам. Бачити зло та шкоду, розуміти їх та запобігати по можливості. Вміти утримуватися від дій, що можуть заподіяти зло, протидіяти злу в природному та суспільному середовищі.

Соціокультурний простір. Розглядання книг, картин, листівок, ілюстрацій, малюнків про оточуюче життя в природі, суспільстві. Визначення наявності статусу добра чи зла.

Коментар дітей про причини відповідного поведіння людей, живих істот. Проведення спостереження в межах дошкільного навчального закладу за взаєминами ровесників, вихованців та дорослих. Коментування, визначення позитивного чи негативного у їх стосунках, можливості скоректувати негативні прояви відносин, прилучити дітей до конструктивних дій.

Пізнавальна цінність. Розширювати уявлення дітей про розмаїття людських почуттів: позитивних та негативних. Викликати бажання зрозуміти, пізнати емоції оточуючих маленьких та дорослих з тим, щоб порадіти з ними, або ж зарадити в неприємностях, біді. Знати, що добро проявляється у бережному, лагідному, турботливому, доброзичливому відношенні до інших, бажанню допомогти, виручити при потребі. Зло, навпаки визначається потребою перешкодити іншим у виконанні справи, нагрубити, в агресивній поведінці, чи хитрощах, спланованих на якісь негаразди. Спільно з дітьми скласти етикет поведіння у випадках радісних, веселих подій. Передбачити етикет вчинків оточуючих, у прикрих випадках, що трапилися з дітьми чи дорослими.

Мовленнєвий розвиток: Ознайомлення дітей з приказками, прислів'ями та загадками про зло та добро, аналітична діяльність дітей, тлумачення змісту. *Про добро, про щастя:* „З ким щастя, з тим і люди”, „Кому щастя служить, той ніколи не тужить”, „Не родись красивим, а родись щасливим”, „Щастя дорожче за багатство”, „Щастя з нещастям в одному дворі живуть”, „Щастя має ноги, біда має роги”, „Тяжко щастя знайти, а легко його згубити”, „Щасливому на соломі добре спиться”, „Хто багато бажає, той ніколи щасливим не буває”, „Щастя в повітрі не в'ється, а працею дістається”, „Добро роби, добре й буде”, „Справжній друг завжди тобі добра бажатиме”, „Ласкаве слово, що весняний день”, „Дружба дорожча за слово”. *Про лихо:* „Велике лихо примушує забувати мале”, „Де люди, там і лихо”, „Лихо не спить, а за нами стежить”, „Лихо

приходить тихо”, „Не радуйся чужому лиху”, „Плачем лиха з хати не виженеш”, „Як прийде лиху, не всидиш тихо”. *Про біду*: „Біда без дощу росте”, „Біда – великий учитель”, „Хто не знав біди, той тобі не допоможе”, „Краще хліб з водою, як жити з бідою”, „В біді чоловік мудріє”, „Добру страву визнаєш при їді, хорошу людину – у біді”.

Читання художніх творів: Михайло Коцюбинський „Івасик та Тарасик”, Леся Бризгун - Шанта „Пригода з яструбом”.

Коментар дітей. Яке буває зло? Навмисне чи ненароком зроблене? Треба остерігатися зла, зробленого ненароком. Що це за зло? Як його запобігти? Назвати з дітьми дії, вчинки, які можуть спричинити неприємності оточуючим. Наприклад: хочеш включити магнітофон, послухати музику. А чи не зашкодить це зайвим шумом, для бабусі, чи сусіда тяжко хворого. Захотів посадити деревце, але пошкодив клумбу квітів. Вирішив помити посуд, порадувати матусю, а замість цього розбив гарну чашку. Як запобігти неприємностям? Визначитися кожному з вихованців, чим хорошим вони порадувать дома батьків, друзів, товаришів. Передбачити, що може зашкодити їх діям. **Коментар дітей про те, що ні в якому разі свідомо не можна робити зло. Чи може добро і зло бути в одній людині? Чи може бути добро і зло в одному вчинку?**

Разом з дітьми скласти в малюнках перелік хороших справ.

Пошуково-експериментальна діяльність. Проведення аналітичної діяльності вихованців на предмет визначення добродійної та зловмисної діяльності персонажів художніх творів, картин, ілюстрацій, оточуючих ровесників, старших вихованців та дорослих. Вчити дітей розкривати джерело неадекватної поведінки, бажання причинити неприємність. Намагатися визначити шляхи уникнення конфліктів. Пограти в дидактичні ігри „Хто з ким дружить?”, „Хто кому допоможе?”, „Як можна помирити товаришів?” та ін. Запропонувати дітям картинку, ілюстрації з відображенням різних життєвих ситуацій з історії дитячого спілкування з метою визначення моральних якостей персонажів, героїв: добрий, сміливий, справедливий, злий, жадібний, та багато інших.

Продуктивна праця. Організувати діяльність дітей за результатами аналітико - синтетичної діяльності з теми: „Кому зле, хто потребує допомоги - розрадь, виручи, допоможи.” Виконання нескладних робіт по ремонту одягу, пришиванню гудзиків, тощо. Виготовлення нескладних іграшок-саморобок для малечі, що потребує уваги і ласки. Приведення в порядок і нескладний ремонт власних дитячих іграшок, книг, які потребують полагодування і принесли прикрощі малечі. Організація виступів художньої самодіяльності дітей з розважальними програмами для вихованців, батьків

Образотворча діяльність. Створення дитячих книжок, колективних картин з відображенням добрих вчинків, приємних подій. Організація галерей, виставок під девізом „Хороші вчинки красять людину”, „Нехай минають нас негаразди та лиху” Підготовка телевізійних стрічок „Що таке добре” і „Що таке погано”.

Аналітична діяльність. Коментар дітей щодо доброго та злого, яке вони спостерігають навколо в природному та суспільному довіллі. Вміння їх визначати причини виникнення відповідної поведінки, бачення можливості налагодити відносини, поліпшити їх,

Техніка безпеки. Бути спостережливим в природному та соціальному довіллі, обачливим в умовах негараздів, сварок, бійок, нанесення образ дорослими і підлітками. Покликати на допомогу людей, здатних порятувати постраждалого.

Домедична допомога. В разі фізичних пошкоджень надати медичну допомогу, у складних випадках викликати швидку допомогу. Докласти всіляких зусиль для зміни емоційного стану людини, дитини в бік поліпшення.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «ЩЕДРИЙ ЧИ ЖАДІБНИЙ?»

Мета: Розширювати уявлення дітей про людські чесноти та гандж. Познайомити з поняттями „щедрий”, „жадібний” та їх похідними „подільчивий”, „скупий”. Визначити, які якості типові людям щедрим а також жадібним. Які вчинки визначають поведінку щедрих, жадібних. Викликати у дітей бажання наслідувати людей щедрих. Формувати моральні мотиви поведінки, якими дитина буде керуватися у своїх вчинках. Викликати співчуття до жадібних. Тлумачити, чому жадібні люди варті співчуття. Впливати на них конструктивно.

Мотиваційна готовність. Вміти розрізняти людей за людськими чеснотами: добрі, щедрі, веселі, радісні, сумні, доброзичливі, пожадливі, скупі. Розуміти чим відразлива жадібність. Жадібність одних може образити, засмутити оточуючих. Виявити бажання проаналізувати власні чесноти.

Пізнавальна цінність: Знайомити дітей з „абеткою емоцій”. Діти мають розширювати свої знання про якості людського характеру. Розуміти поділ їх на позитивні на негативні емоції. Уникати останніх, стримувати імпульсивні поривання. Вчити дитину на обставинах життя та художніх творах. Діяти обдуманно, виважено, керуватися вимогами розуму.

Соціокультурний простір: Надати дітям можливість спостерігати та аналізувати поведінку щедрих та жадібних людей в оточуючому житті, ілюстраціях, художніх творах. Під час спостережень за живими істотами зробити висновок, чи притаманні такі риси як жадібність, подільчивість птахам, тваринам, риbam та іншим.

Мовленнєвий розвиток. Відгадування та придумування загадок, ознайомлення з приказками та прислів'ями. „Скоріше б попросив у собаки кістку, ніж у скупого кусок хліба.” „Скупому душа дешевше гроша”, „Скупий і уві сні гроші рахує”. „Жадний як вовк, а боягузливий як заєць”. Читання угорської казки „Два жадібних ведмежатка”, оповідання Ю.Збанацького „Щедрий їжачок.”

Коментар дітей: Які риси притаманні людям жадібним та скупим. Які дії та вчинки їх характеризують. Чим обумовлена їх поведінка. Чи можна їх

виправдати. Які почуття та дії викликає поведінка пожадливіх людей? Чи зустрічаємо ми риси жадоби у інших живих істот? Яких саме (ненажерливі)?

Художньо-естетична діяльність: Створення «кіно» та «телевізійних» стрічок на тему: „ Жив собі щедрий хлопчик” та „ Був у нього жадібний дружок”. Складання цікавих історій по змісту стрічок з обов’язковим конструктивним закінченням твору (перетворення жадібного хлопчика в подільчивого щедрого).

Продуктивна діяльність з партнером: Організувати роботу різноманітних дитячих майстерень, як то: „Фабрика іграшок”, „Ательє мод”, „Фотоател’є”, „Майстерня головних уборів”, „Художня майстерня” тощо, робота яких здійснюється за рахунок зусиль самих вихованців Напередодні діти домовляються про те, яку майстерню вони створять, хто забезпечить матеріал, інструменти . В дитячому садочку, „ працівники майстерні” мають подбати про розміщення її, визначити види робіт та види продукції а також розподілити ролі-посади. Така діяльність сприятиме розвитку відповідальності, комунікативності, самостійності, розсудливості, спостережливості, справедливості, креативності, працелюбності, людяності, самовладання, самолюбності, що стане профілактикою формування жадоби.

Спілкування з оточуючими ровесниками та дорослими в ранкові та вечірні години влаштувати для дорослих (батьків, працівників закладу) вручення самостійно виготовлених дітьми в майстернях речей: закладок для книг, фотографій та портретів на замовлення, головних уборів для захисту від сонця та ін. Під час прогулянки влаштувати вітання малюків саморобними іграшками, малюнками, аплікаціями, портретами власними чи молодших вихованців. Між ровесниками провести „Ярмарку-обмін” продукцією майстерень. Привітати подарунками тих, хто з якихось причин не був задіяний в продуктивно творчій діяльності.

Техніка безпеки: Коментар дітей про технологію виготовлення речей, правила користування матеріалами та інструментами. Виявлення знань дітей про тканини, папір, картон , та інші, якими користуватимуться діти, їх особливості в залежності від товщини, фактури матеріалу. Проведення інструктажу по користування ножицями та ріжучими предметами, фарбами, клеєм.

Домедична допомога. При порушенні шкіряного покриву подбати про захист від інфекції та зупинку кровотечі. Звернутися до послуг медичної сестри. В екстрених випадках викликати „ Швидку допомогу” - „03”.

НАВЧАЛЬНИЙ БЛОК ЗНАНЬ З ТЕМИ «У КОГО БІЛЬШЕ ПРАВ?»

Мета: Ознайомлення дітей з елементарними поняттями правового виховання. Формування правових почуттів у вихованців, усвідомленого ставлення до своєї громадянської діяльності, здатності до самооцінки, самоаналізу, прояву ініціативи і самостійності у виконанні будь-якої роботи, вміння передбачити наслідки своїх дій і вчинків, дати оцінку власній поведінці. Сприяти становленню соціальної компетентності дитини, розвивати у неї соціальні емоції і мотиви. Навчити орієнтуватися у соціальних умовах, пристосовуватися до незвичних вимог, засвоювати правило доцільну поведінку.

Мотиваційна готовність: Розуміти, що живучи в суспільстві серед людей необхідно знати правила поведінки, права, якими користуються громадяни України. Усвідомлювати, що діти мають права на любов і турботу дорослих, на захист від експлуатації і насильства на ім'я, на сім'ю, на житло, на освіту, на життя, здоров'я і медичну допомогу, на харчування.

Соціокультурний простір: Перегляд фільмів, книг, ілюстрацій про організацію життя, трудової діяльності, культурного відпочинку дорослих та дітей. Спостереження вихованців за дітьми, дорослими на майдані освітнього закладу, вулиці, в громадських установах під час екскурсії (у супермаркет, пошту, бібліотеку та інш.), з метою виявлення порушень встановленого порядку, дисципліни, чинників, які сприяли цьому. Розгляд ілюстрацій до казок, оповідань з визначенням негараздів у поведінці персонажів. Спроба назвати, які порушуються права.

Пізнавальна цінність: Розуміти, що люди і діти мають право на життя та власне ім'я. Кожна людина і дитина мають право на житло, любов і піклування. Держава здійснює захист дитини від усіх форм насильства. Уточнити розуміння дітьми поняття правда, правило, обов'язок. Тлумачити поняття „право”. Встановити залежність правового забезпечення від моральних якостей дорослих та дітей. Знайомити вихованців з розумінням якостей особистості, як то: самостійність, працелюбність, людяність, розсудливість, справедливість, самовладання, самолюбність, спостережливість, відповідальність при наявності відповідних ситуацій. Вміти визначати правила власної поведінки в громадських місцях, дотримуватися їх, залучати до виконання ровесниками. Тренувати себе у терплячості, дисциплінованості, організованості, ввічливості, слухняності, самостійності, розважливості.

Мовленнєва діяльність: Запропонувати дітям класифікувати загадки, приказки та прислів'я щодо прав людини. „Без труда нема плода”, „На чужий труд ласий не будь”, „Вік живи - вік учись”, „Книга вчить, як на світі жити”, „Якщо добре працюватимеш, честь і славу матимеш”, „Сталь гартується у вогні, людина – у труді”, „Шабля ранить голову, а слово – душу”, „Найбільше багатство – здоров'я”, „На сонці тепло, а біля матері добре”, „Не доспи, не доїж, а дитину потіш”. Читання та розповідання художніх творів, народних казок. Визначення моральних ситуацій, де відображено порушення прав героїв творів. В казці „Троє поросят” порушено право персонажів на житло.

Пригадування відомих творів за аналогічною ситуацією: казка Ш. Перро „Червона Шапочка” , „ Коза - дереза”. Визначити, яке порушення прав героїв відображено в казці „Три ведмеді”. Аналізувати твори з точки зору створення загрози життю учасникам літературних творів: „Івасик – Телесик”, „Троє поросят”, „Червона Шапочка”, „Вовк і семеро козенят”, О.Толстой„Золотий ключик”, „Колобок ”та багато інших.

Читання та складання віршиків про права дитини. Свинарук Л.А. „Кожне дівча і кожне хлопча має право на життя. „Радіти, стрибати, навчатись, любити, щоб веселіше було жити!”.Світлана Шевченко:

Ти народився, наш синочку,	Тебе у дома зачекались
Такий безпомічний жаданий...	Затишне ліжечко й кімната
У тебе носик, як у тата...	І вся родина вже гадає,
І оченята ніби в мами.	Яке ж ім'я тобі обрати.

З усіх імен, що є на світі,
Непросто вибрати єдине
Бо з ним на цілім білім світі,
Тобі потрібно жити, сину

Галина Кравець. Про права.

В одній казочці було,
Втратив Колобок житло
Так як слухатись не вчився,
Та по лісу покотився.

Колобок такий був милий.
А до того ще й сміливий.
Та не мав от він знання,
Що мав право на життя.

Колобок же був який ?
Та безпечний ,та простий.
Та довірливий він був,
Бо про хитрість він не чув.

Що й на захист мав він право,
Але знань то в нього мало.
Бо в садочок не ходив.
Та й ніхто його не вчив.

В дитсадочок не ходив,
Правил захисту не вчив.
Й про тварин не міг все знати,
То ж прийшлося постраждати.

А лисичка була рижа,
А хитренька була хижа.
Та й дурити вона вміла,
Колобочка тому й з'їла.

Пошуково – дослідницька діяльність: Пошук малюнків, книг, ілюстрацій про захист прав людини: діяльність правоохоронних установ – міліція, прокуратура, суди.

Образотворча діяльність: Підготувати серію малюнків, скульптур, апікацій та інших видів образотворчої діяльності для створення виставки, галереї робіт з напрямків: порушники прав персонажів літературних творів, рятівники та захисники потерпілих, правила поведінки, які сприяють дотримання прав людей, дітей.

Продуктивна праця. Спільна діяльність партнерів. Розширювати та поглиблювати уявлення дітей про людські переживання вправляти в умінні

бачити та розуміти людські почуття. Запропонувати дітям розсортувати ілюстрації, малюнки, книжки за якістю вчинків героїв творів: доброзичливі, агресивні, зловмисні, лагідні, та багато іншого.

Аналітична діяльність: Коментар дітей: про те, в яких художніх творах зображено події, що свідчать про порушення прав персонажів творів. Хто порушує права? Чому порушуються права людей, дітей, героїв оповідань та казок. Роздуми про те, як запобігти порушенню прав. Аналіз правопорушень в казці Андерсена „Дюймовочка”, „Котик і Півник”, Ш.Перро „Попелюшка”. Пропозиції про те, як допомогти скривдженим, які вчинки та дії виконати. Зокрема: Як задовольнити бажання лисички та журавлика з казки І.Франка „Лисиця і журавель” посмакувати чарівних страв? Як вберегти Колобка від загибелі? Що запропонувати трьом поросяткам щодо будівельних робіт, щоб усунути небезпеку Вовка - нападника?

Техніка безпеки: Коментар дітей про правила поведінки, дій і вчинків тих, хто хоче і намагається захистити власні права та права інших.

(Щоб не став сам порушником прав).